

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

Χ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΗΚΗ, 23 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1911

Χ

ΑΡΙΘΜΟΣ 452

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Δ. ΑΣΤΕΡΙΩΤΗΣ. Οί κριτικές του.
ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Τετράστιχα.
Γ. ΚΑΜΠΥΣΗΣ. 'Ο 'Αρήγιανος (τέλος).
Ο ΝΟΥΜΑΣ. Κύριε Λαγοπάτη, είναι χρέος σου να βγάλεις μίαν απόφαση.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στο περιθώριο.
Α. ΠΑΛΑΜΑΣ. 'Από το τραγούδι της Εύας. — Διπλός χαμός.
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. 'Υπεράνθρωπος (συνέχεια).
ΨΥΧΑΡΗΣ. Γνωμικά από τα «Δύο άδέρφια».
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΚΥΡΙΕ ΛΑΓΟΠΑΤΗ, ΕΙΝΑΙ ΧΡΕΟΣ ΣΟΥ ΝΑ ΒΓΑΛΕΙΣ ΜΙΑΝ ΑΠΟΦΑΣΗ 楚楚楚楚

Όταν ή Βουλή έκλεξε τη μεγάλη κοινοβουλευτική επιτροπή και της έδωκε έντολή να ενεργήσει πλατιά άνάκριση και να εξακριώσσει «άν έχωνται άληθείας τά κατά των δημοτικιστών καταγγελλόμενα», ελοι μας έμεις, πού νύχτα μέρα βρίζομαστε για πουλημένοι και για προδότες, ξανασάναμε. 'Επιτέλους θά βγει στο φώς ή άλήθεια, είπαμε, θά πάψουν οι άτιμες συκοφαντίες, θά στιγματιστούν επίσημα από το βήμα της Βουλής οι ψεύτες και οι συκοφάντες και θ' αποδειχτεί θεοφάνερα για ποιό σκοπό βρίζουνε και τί σφέρο έχουν πού συκοφαντούν οι λογής Μιστριώτηδες και Πατσουράκοι.

Και περιμέναμε με μιá μπουνταλάδικη άγαθοπιστία πώς ή 'Επιτροπή θά φιλοτιμηθεί να τε-

λιώσει μιάν ώρ' άρχύτερα την άνάκριση και να βγάλει την απόφασή της και να βάλει τά παραστρατισμένα πρόσωπα και πράματα στη θέση τους.

Και περιμένουμε, βλέπετε, άκόμα αυτή την άπόφαση και περιμένουμε πώς θά «έπιφοιτήσει το άγιον πνεύμα» στο κεφάλι του κ. Λαγοπάτη και θά τον πείσει πώς είναι χρέος του νάνεθει στο βήμα της Βουλής και να μάς πει τί εξακρίθωσε ή επιτροπή και γιατί σταμάτησε έτσι άπότομα και άδικιολόγητα το έργο της.

'Ο κ. Λαγοπάτης πρώτη φορά τώρα μπήκε στη Βουλή και δέ θά θελήσει να έγκαιριάσει το πολιτικό του στάδιο μ' ένα τόσο ξαδιάντροπο και άσυνείδητο φέριμο.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

ΣΕ ΚΟΡΗ

'Όταν κοντά στη σκοτεινή μου αστράφτει ύψη,
'Εσύ, πού κάποιο φώς άνέρταστο σ' άγγίζει,
Σά λούλουδο μου φαίνεσαι, πού τώχουν κόψει
Στόν άρρωστο λίγ' ήδονή για να χαρίξη.

ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΚΟΣΜΟΙ

Σ' ενός Κομήτη γέριμου χαλάσματα τριγύρω
Κάποιο άστρο διαβατάριχο κι άν πρόβαλε με χάρι,
Καινούργιους κόσμους κυνηγάει, και τάψιφάει το στείρο,
του κόσμου άπομεινάρι.

ΤΟ ΠΟΥΛΙ

Μέ γλόκα άκοϋμε τάσμα σου, πουλάκι, γιατί μοιάζει
Σάν κάτι άνθρώπινης ψυχής.
Μά πάλε κρύβει ό τόνος του κάτι πού ό νοϋς δέ βάζει,
Και πού άγωνίζεσαι να πής.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

(*Ἀπὸ τὸ ἀθάνατο ρομάντζο «Τὰ Δυὸ Ἀδέρφια»*)

Ὁ Ρωμιὸς κοιτάζει τὸν ἑαυτοῦ μονάχα. Κι ἔν τὸν κοιτάζει τουλάχιστο μὲ μάτι προσεχτικό, παράπονο δὲ θὰ εἶχαμε· ἀξίζει ὁ ἑαυτός του νὰ κοιταχθῆ. Μὰ τὸν κοιτάζει ἀχαμνά· ὁ ἀκαλλιέργητος δὲ φροντίζει γιὰ καθρέφτη, κι ἔ καλλιεργημένος ποὺ καθρεφτίζεται σὲ καθρέφτες φερμένους ἀπὸ τὴν Ἑβρώπη, βάζει φτειασιδί, γιὰ νὰ φαντάξῃ μπροστὰ στὸν ξένο τὸν καθρέφτη.

Τὰ ὠφέλιμα βιβλία. Ὁφέλιμα θὰ τὰ λένε, γιατί θάχουνε μέσα πράματα ὠφέλιμα, πραχτικά, ἠθικά — σὰ νὰ ὑπαρχε μαθὲς πρῶμα ὠφελιμώτερο, πραχτικώτερο, ἠθικώτερο, παρὰ νὰ ποτίσης τὴν καρδούλα τὴ μισοάνοιχτη μὲ τὸ γάλα τὸ τρυφερὸ τῆς καλοσύνης, παρὰ νὰ χαδέψῃς τὸ νοῦ ποὺ σὰν τὸ πουλάκι ἀναφτερόνεται, καὶ κοιτάζει ὄξω ἀπὸ τὴ φωλιά του, μὲ τὰ ὄνειρα τῆς ποιήσης τὰ γλυκά.

Ὁνειρα καὶ ἀγάπες ἔχει στὰ σωθικά του κάθε ἄθρωπος, κάθε πλάσμα· ἐσὺ ἀντίς νὰ βοηθήσης, ἀντίς νὰ οδηγήσης τὴν ἀγάπη καὶ τὰ ὄνειρα ποὺ ξυπνοῦνε, μήτε τὰ βλέψεις· παίρνουνε τὸ δρόμο ποὺ μποροῦνε νὰ πάρουνε μοναχά τους, κακὸ δρόμο, τὸ περσότερο, ἐπειδὴ πρῶτα πρῶτα ἡ ψυχὴ μας θέλει πᾶσιμο, κι ἅμα δὲν ἀγγίξες τὴν ψυχὴ μας, τὰ ὠφέλιμα ποὺ μᾶς διδάχνει, ἀστόχαστε δάσκαλε καὶ ξερέ, τὰ διδάξεις τοῦ βρόντου, ἀφοῦ πατωσιά καὶ θεμέλια δὲν ἔχουνε στὴ συνείδηση τοῦ παιδιοῦ.

Νὰ γυρέθῃς, θὰ πῆ ζωὴ. Ἀλήθεια, τί νὰ εἶναι ἡ λαχτάρα, τί τὸ καρδιοχτύπι, τὰ βράσανα, οἱ ἐλπίδες, ἡ ἀπελπισιά, τὸ θάρρος, τὰποθάρρεμα, ἔ πόλεμος, ἡ μάχη, τὰ ὄνειρα, ἡ δουλειά, τὸ βράσιμο τὸ παντοτινὸ κ' ἡ παντοτινὴ προσπάθεια, τί νὰ εἶναι αὐτά, σὰ δὲν εἶναι ζωὴ, ζωὴ ποὺ τὴ νοιώθεις στὴν ψυχὴ σου, ζωὴ πλημμύρα ποὺ σὲ περεχύνει κ' ἐνεργᾷ.

Ὁ ἀπόγονος τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Σοφοκλή, καταντοῦσε νὰ βλέπῃ τὴν ποιήση σὰν κάτι ποὺ τοῦ εἶτανε ἀπόμακρο καὶ ξένο, δὲν ὑποφιαζότανε κἄνε

τί μεγαλεῖο, τί ἀγιοσύνη, μὰ καὶ τί δύναμη μέσα του ἔχει ἓνα βιβλίο γραμμένο μὲ τῆς ἰδέας τὸ φῶς, ἓνα ἔργο τῆς φαντασίας καὶ τῆς τέχνης καὶ πὼς εἶναι ἀξιο νὰ σοῦ χαλάσῃ κόσμο, γιὰ νὰ σοῦ φτειάσῃ καινούργιο. Δὲν τῆλεπε ὁ ἀπόγονος τῶν Ἑλλήνων, γιατί τὸ καημένο τὸ Βυζάντιο δὲ χάρηκε ποτέ του μὴδὲ φαντασία μὴδὲ τέχνη, παρὰ γνώριζε μόνο ἐπίσημη γλώσσα-καὶ καθαρέβουσα, δηλαδὴ ψεζτιά.

Ἡ Μοῦσα τὴν ἔκαμε τὴν Ἑλλάδα· ἡ Μοῦσα τὴ βᾶσταξε χρόνια κ' αἰῶνες· σὰν ἔπεσε, πάλε ἡ Μοῦσα τὴν πήρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε· «Ἀθάνατη σ' ἔπλασα, ἐσὺ πιά δὲν πεθαίνεις». Καὶ τὴν ἀναστήλωσε ἡ θεά.

Ἀφοῦ τὴ γλώσσα μας μήτε τὴν καλλιεργοῦμε, μήτε φροντίζομε νὰ τὴν ὑψώσομε ὡς τὸ σημεῖο ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ γίνῃ ποικιλοέκφραστη, προστρέχομε σὲ καμὰ μεγάλη γλώσσα ποὺ μὲ τὸν ἄθρωπο πρόκοψε, ποὺ τὴν πλούτισε ἴδια ἡ ζωὴ. Καλὰ τουλάχιστο ποὺ εἶναι καὶ ἡ Ἑβρώπη! Καλὰ ποὺ εἶναι τὰ γαλλικά! Μὰ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὰ ξέρουνε θὰ μοῦ πῆς; Ἐκεῖνοι σωμαίνουνε. Τί ἄλλο μπορεῖ σήμερα ἡ φωνὴ τῆς Ρωμισοσύνης, παρὰ νὰ σωμαίνῃ;

Δύσκολο φαίνεται, ἡ ἀγάπη πάντα νὰ βασταχθῆ στὰ ψηλά τὰ κορφοβούνια, ἐπειδὴ πεισματικά ἴδια ἡ ζωὴ τὴν ἀναγκάζει κάθε μέρα νὰ κατεβαίνῃ στὸν κάμπο. Τὰ αἰσθηματά μας ἐμᾶς ὡς ἓνα βαθμὸ φτάνουνε, κι ὅσο λίγο μποροῦνε νὰ τὸν ξεπεράσουνε, τόσο λίγο μποροῦνε καὶ νὰ μὴν ξεπέσουνε, ἀφοῦ ἡ μοῖρα μας τὸ θέλει, δὲ λέω μονάχα νὰ εἶναι περαστικές οἱ χαρὲς μας, μὰ μήτε οἱ λύπες μας ἀκόμη νὰ μὴν τὸ καταφέρουνε νὰ εἶναι παντοτινές.

Ποιητάδες ὑπάρχουνε ποὺ δὴ τους τὴ ζωὴ, δὲν ἀκούσανε παρὰ μιανῆς ποιήσης ἀντιλαλιά, ποὺ δὲ βγάλανε ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους παρὰ ἓνα ποίημα, ὑπάρχουνε τραγουδιστάδες ποὺ δὲν ξέρουνε παρὰ ἓνα σκοπὸ, ποὺ ἓνα τραγούδι τοὺς συνεπήρε. Καὶ δὲν εἶναι νὰ γελάσῃς· εἶναι νὰ σὲ συγκινήσῃ· γεννιούνται καὶ πεθαίνουνε πιστοὶ σὲ μιὰ Μοῦσα. Δὲν πῆγε ἡ καρδιά τους ὡς τίς ἐννιά.

Κάποτες ἓνα ἰσπανάκι ποὺ σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ

βουνοῦ τραγουδοῦσε μὲ τῆ φλογέρα, καὶ ποῦ τοῦ ἔκρενε ἄλλο ἀπὸ ἄλλη μὴν ἄκρη, σὰ δυὸ ψυχῆς ποῦ ἀλληλοτραγουδοῦνται καὶ νὰ σμίξουνε δὲν ἔχουνε μπορεσιά, μού ἔδινε ζούλια νὰ κατορθώσω καὶ γὼ καμιά μέρα νὰ πῶ τραγοῦδι ποῦ ὁ λαὸς νὰ τὸ παναλέη. Ἄχ! ποιός τὸ ξέρει ἂν τὰ τρισάθα τῆς ποίησης καὶ τῆς ἀγάπης δὲ φωλιάζουνε στὰ φυλλοκάρδια μέσα τοῦ λαοῦ;

Θαρρεῖ ὁ κόσμος πὼς ὁ ποιητής, μάλιστα εἶναι εἶναι ποιητής ἀναγνωρισμένος, εἶ τι καταπιάνεται τὸ πετυχαίνει. Τί λάθος! Κι ὁ ποιητής, ὁ ποιητής ὁ ποῦ ἐμπνεσμένος, προτοῦ νὰ βρῆ τὸ κατάλληλο τὸ θέμα, ψάχνει, γυρέθει, σὰν τὸν ἐραστή· σὰν τὸν ἐραστή παθαίνεται, σὰν τὸν ἐραστή τονὲ γελᾷ καὶ δάφτونه καμιά σκέψη, καμιά φαντασία ποῦ τῆ νομίζει καλῆ, μὰ ποῦ τίποτε δὲ βγαίνει ἀπὸ μέσα της. Τότες, σὰν τὸν ἐραστή καὶ πάλε, δέρνεται, κλαίει ὁ ποιητής. Θλίψεις καὶ καημοί, δάκρια μάλιστα καὶ ἀπελπισιές, ποῦ μήτε τὰ στοχαζέται τὸ πλήθος!

Εἶναι κάτι δέντρα ποῦ εἶναι ἡ βροχὴ τὰ παρα-
ξέρνει, σκύβουνε στὴν ἀνεμοζάλη τὰ κλαριά τους
λυπητερά, τὰ ξανασκύβουνε στιγμὴ τῆ στιγμῆ, σὰ
νὰ ρωτούσανε ἀπελπισμένα· «Δὲν ἔχει, δὲν ἔχει καὶ
ἄλλο νερὸ νὰ μᾶς δείρη;»

Τὰ μάτια τῆς Ἑλλάδας εἶναι καὶ θὰ μένουνε
τὰ Ἐφτάνησα. Πρέπει στὰ βιβλία μας τάγαθὰ νὰ
δοξάζουμε κάθε χώρα ἑλληνική. Στὰ ρομάντζα μας,
ποῦ λένε, πρέπει νὰ τίς ψυχολογήσουμε μιὰ μιὰ,
πρέπει νὰ ποῦμε τὰ ἱστορικά τους ἕνα ἕνα, πρέπει
νὰ τίς ἀγαπήσουμε ὅλες, τίς χώρες τίς ἑλληνικές.
Πρέπει νὰ τίς γίνουμε τὰ βιβλία μας καθρέφτης, νὰ
καμαρώνουνε μέσα τὴν ὁμορφιά τους, καὶ ἔτσι νὰ κα-
ταντήσουνε τὰ ρομάντζα μας σὰν ποίημα ὁμηρικό,
ποῦ τὸ ζωντανὸ μας τὸ ἔθνος νάντικροῦζι μέσα τὸν
ἑαυτὸ του, νάντικροῦζι τὰ καλὰ καὶ τὰ κακά του,
νὰ νοιώθῃ τὴν ψυχὴ του ποῖα εἶναι.

Ὁ Ρωμῆος, ποῦ ἔζησε σκλάβος, μὰ ποῦ γεννή-
θηκε θεός, τὸ συνηθίζει, τότε νὰ περηφανέβεται ὡς
τὰ σύννεφα, τότε νὰ ταπεινώνεται ὡς τὸ καταπάτημα
τοῦ ἑαυτοῦ του.

Συχνοτυχαίνει, εἶταν ψυχολογῆς ἕνα πρόσωπο,
καταντῆς νὰ τάγαπήσης, ἔσο ἀνήθικο καὶ ἂν εἶναι,
ἀγαπᾷς δηλαδὴ τὴν ἀλήθεια ποῦ ὁ ἴδιος μᾶς παρα-
σταίνεις.

Εἴμαστε σὰν τοὺς στραβοὺς· βαδίζουμε καὶ δὲ
βλέπουμε πὼς τὰ πόδια μας μοναχὰ τους μᾶς τρα-
βοῦνε ὅπου εἶναι ὁ ἥλιος.

Εἶναι πρωτόρητο αἶσθημα στὸν ἄθρωπο νὰ
ζουλέβη. Ἀπὸ τῆ ζούλια βγαίνει καὶ ὁ πολιτισμός, νὰ
ζουλέβεις γιὰ τὸ καλὸ. Ζούλεψα καὶ ἀνάψα. Τὸ φῶς
ποῦ ἔβλεπα στὴν Ἐθρώπη ἔγινε φλόγα γλυκειὰ ποῦ
τὴν ἐνοιῶθα σὰ ζεστὸ ρυάκι νὰ μού τρέχη στὰ με-
δοῦλλια, νὰ μού λούζῃ τὸ νοῦ. Ἐλπίδα σπαραχτικὴ
μὲ γεννήθηκε στὰ στήθια, πόθος ἀδάσταχτος, γεν-
ναῖος, ἅγιος πόθος λὲς καὶ ἀξάφνα γιγάντωνε τὴν
καρδιά μου, ποῦ γινότανε μεγάλη μεγάλη, τὸν κόσμο
μέσα της νὰ χωρέσῃ. Ἐπρεπε κάτι νὰ καταφέρω
γιὰ τὴν πατρίδα μου, γιὰ τὴν ἀθροπότητα νὰ δου-
λέψω. Ἄθρωποι καὶ οἱ δικοὶ μας, λαὸς καὶ ὁ λαὸς μας.
Ὅτι ὦρατο, ἀληθινὸ, ἀτόφιο λάμπει στὴν ψυχὴ σου,
ἄμα τὸ φανερώσης, ἀμέσως καὶ ἡ ἀθροπότητα κερ-
δεμένη. Ἀχτίδα κάθε λαός· ὄλοι τους μᾶς! πλά-
θουνε, ὅσο πάνε στὴν ψυχὴ μας ἕναν ἥλιο, πελώ-
ριο, ποῦ δὲ βασιλέβει.

ΟΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΙΩΤΗ

ΣΤΟ «MERCURE DE FRANCE»,

*Γαλλικὴ καὶ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία. — Οἱ δημοτι-
μιστὲς καὶ οἱ κανόνες. — Τὰ ἔργα. — Τὸ «Τα-
ξίδι». — Οἱ μεταφράσεις τῶν ἀρχαίων. — Τὸ
ἔργο τοῦ «Νουμά». — Χατζόπουλος καὶ Πα-
λαμᾶς. — Ἡ γλῶσσα τοῦ Ἐφταλιώτη. — «Τὰ
δυὸ Ἀδέρφια.»*

Στὸ «Mercur de France», τὸ φημισμένο γαλ-
λικὸ περιοδικό, ὁ Filéas Lebesgue δημοσιεύει, στὴν
ταχτικὴ τῆς ὥρα, κρυμμένος κάτου ἀπὸ τὸνομα Dé-
métrius Asteriotis, ἐπιθεώρηση τῆς λογοτεχνικῆς
κίνησης, κρίνοντας τὰ ζητήματα μας καὶ μιλώντας
γιὰ τὰ βιβλία μας. Ὁ κ. Lebesgue, συγγραφεὺς πολυ-
γνώστης καὶ λεπτοστόχαστος, ἔσο καὶ ἂν ἡ φήμη
του δὲν τρέχει στοὺς δρόμους, φέρνει στὸ ζήτημα
τῶν προβλημάτων, ποῦ μᾶς συγκινοῦν ἐδῶ, τὸ φιλο-

σοφικό του νοῦ, καὶ συχνὰ πυκνὰ ρίχνει κάτω σὺν καινούριον φῶς ἀπάνου στὰ δικά μας. Γιὰ τοῦτο οἱ γνῶμες του, καὶ ἔταν θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πῇ, πῶς δὲν εἶναι σὲ ἕλα σύμφωνος μὲ τὴ δική μας τὴν ἀντίληψη, καὶ ὁ λόγος του γιὰ κάποια ἔργα, καὶ ἔταν ἡμεῖς δὲν νομίζουμε πῶς ἀξίζει νὰ σταματᾷ κανεὶς μπροστὰ τους, πάντα ἔχουν κάποιαν εὐλογη ἀφορμὴ καὶ δὲ μπορεί νὰ μᾶς εἶναι ἀδιάφορα. Γιὰ τοῦτο κι ἔταν ἀκόμα δὲ μᾶς φτάνει ὁ τόπος μέσα στὸ «Νουμᾶ» νὰ ξαναδίνουμε μεταφρασμένες τίς κριτικές του, πάντα τίς παρακολουθοῦμε καὶ τίς προσέχουμε, γιατί μᾶς ἔρχονται ὄχι μόνο ἀπὸ νοῦ πολὺγλωσσο, ἔρευνητῆ, ἔρωτεμένο μὲ τίς ξένες φιλολογίες καὶ πρῶτ' ἀπ' ἕλα μὲ τὴ δική μας πού ξετυλίγεται τὴ στιγμή τούτη μέσα σὲ σκοντάμματα καὶ σ' ἐμπόδια, μὲ παρεξήγησες καὶ μὲ κατατρεμούς, παραδειγματικά γιὰ τὸ μελετητῆ· μὰ γιατί μᾶς ἔρχονται κι ἀπὸ τὸ φτερωτὸ λογοτέχνη λυρικοφιλοσοφικῶν ἱστοριῶν σὺν τὸ «Ἐκεῖθε ἀπὸ τὴ γῆ» (Oltre terre) κι ἀπὸ τὸν ποιητῆ πολὺ ὠραίων καὶ σπάνιας δροσιάς κ' εὐωδιάς στίχων σὺν ἐκεῖνοι τῆς «Φλογισμένης Βάτος.» (Le Buisson ardent.)

Περιορίζομαστε σήμερα νὰ μνημονέψουμε μονάχα μιὰ κρίση του γιὰ τὴ «Φλογέρα τοῦ Βασιλιά» στὸ φυλλάδιο 337 τοῦ γαλλικοῦ περιοδικοῦ πού εἶπαμε, καὶ νὰ παραθέσουμε ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴν ἐπιθεώρησή του τὴ βαλμένη στὸ φυλλάδιο 341 τοῦ ἴδιου τοῦ περιοδικοῦ.

«Στὴ «Graecia» ὁ Ἀδόλφος Thalasso πρότεινε νὰ γίνῃ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία. Ἡ ἰδέα εἶναι ἀπὸ τὰ 1859, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού ἔδινε τὰ χρήματά του ὁ βαρῶνος Σίνας γιὰ νὰ χριστῆ τὸ μέγαρο τοῦ μελλόμενου Ἰνστιτούτου. (Ο κ. Thalasso ἀράδιασε πρὸς τοῦτο ἐπιχειρήματα ἀκαταμάχητα κατὰ τὴν κρίση του, καὶ πολὺ σωστά ἡ «Graecia» τίς ἀνοίξε τίς στήλες τῆς στὸ ξέτασμα τῆς ἰδέας καὶ ρώτησε τίς γνῶμες πολλῶν καὶ ζήτησε τὰ ὀνόματα ἐκείνων πού κρίνονται ἀξιοὶ νὰ γίνουσι οἱ Ἀθάνατοι τῆς Ἀκαδημίας αὐτῆς.

(Ο κ. Thalasso φρονεῖ πῶς ἡ μελλόμενη Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία θὰ κατορθώσῃ γιὰ τὴν ἐνότητα τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσας κατὰ ἀνάλογο μὲ τὸ κατόρθωμα τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού τὴν ἔδρυσε ὁ καρδινάλιος Richelieu.

(Ο σκοπὸς εἶτανε, καθὼς τὸ στοχάζοταν ὁ Γουργὸς καὶ τὸ δείχνει τὸ καταστατικὸ τοῦ σωματείου, νὰ κανονιστῆ κάπως ἡ γλώσσα, σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τῶν πιδὼ καλῶν συγγραφέων, καὶ νὰ συνταχτοῦνε λεξικό, γραμματικὴ, ρητορικὴ, ποιητικὴ μὲ τὴ βοήθεια προσεχτικῶν μαζεμένων παρατηρημάτων.

Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία στάθηκε ἀφορμὴ, καθὼς τὸ στοχάζεται ὁ κ. Thalasso, νάνθισσῃ ἔτσι καὶ νὰ δοξαστῆ ἡ φιλολογία στὸν αἰῶνα τοῦ ΙΔ'. Λουδοβίκου ; Αὐτὸ εἶναι ζήτημα. Ὅπως ἴσως τὸ ἔργο τῆς Ἀκαδημίας, ὅσο μετρημένη κι ἂν ὑποτεθῆ ἡ σημασία του, περισσότερο στάθηκε εὐεργετικὸ. Μὰ ἡ κατάσταση στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν κατάστασιν πού ἔδειχνε ἡ Γαλλία βασιλεύοντας ὁ ΙΓ' Λουδοβίκος. Τότε ἡ Ἀκαδημία ἤρθε γιὰ νὰ καθιερώσῃ γεγονὸς τελειωμένο ἢ ἔτοιμο νὰ συντελεστῆ, ἐκεῖ πού ἐξακολουθεῖ στὴν Ἑλλάδα ζωηρὸς πόλεμος μεταξὺ δύο κομμάτων γιὰ τὴν ἀπόχρησιν μιᾶς γλώσσας σὲ ἕλα τὰ εἶδη τῆς διανοητικῆς παραγωγῆς.

Μήπως οἱ δύο μερίδες τούτες θὰ θελήσουν νὰ παραδεχτοῦνε προκαταβολικὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς μελλόμενης Ἀκαδημίας ; Τὸ δημοψήφισμα πού ἐνεργήθηκε θὰ βαρύνῃ τάχα στὴ ζυγαριὰ γιὰ τὴν ἐκλογὴ τῶν πρώτων ἀκαδημαϊκῶν ; Οἱ διάφορες ἐπιτροπὲς μέσα ἐκεῖ θὰ γίνουσι μὲ τὸ σύστημα τῆς πλειοψηφίας ἢ μὲ τὴ μέθοδον τὴν ἀναλογικὴν ; Κι ἂν τύχαινε ἡ Ἀκαδημία νὰ γίνῃ ἀπὸ δημοτικιστῆς, —πολὺ ἀμφίβολο καὶ μ' ἕλους τοὺς πολυάριθμους ὑποψήφιους πού μπορεί περίφημα νὰ παρουσιάσῃ ὁ δημοτικισμὸς, κι ἂς μὴν εἶναι ὅλοι τοὺς ἀγνοὶ ψυχαριστῆς, μὲ τί τρόπο ἡ Ἀκαδημία τούτη θὰ κατώρθωνε νὰ καταστήσῃ, σεβαστὰ τάποφασισμένα τῆς, νὰ τὰ ἐπιβάλλῃ, λ. χ. στὴν κυβέρνησιν, στὸ σχολεῖο :

Ἄλλα τούτα, ζήτήματα.

Μιὰ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία θὰ μπορούσε νὰ βοηθήσῃ ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴ συντήρησιν τῆς μιᾶς τῆς γλώσσας, καὶ γιὰ τὸ δυνάμωμα τῆς λογοτεχνικῆς παραγωγῆς, ἂν εἶτανε κερδισμένη ἢ νικημὰ σὺν πολὺ δύσκολο θὰ τῆς εἶναι νὰ δημιουργήσῃ τὴν τόσο ἐπιθυμητὴ ἐνότητα. Καὶ δὲν εἶναι τόσο βέβαιον πῶς, ἀργὰ ἢ γλήγορα, ἡ ἐνότητα τῆς γαλλικῆς γλώσσας δὲ θὰ χαθῆ, ὅσο κι ἂ δὲν τὸ θέλει ἡ Ἀκαδημία· λ. χ. στὸ ζήτημα τῆς ὀρθογραφίας, μὲ μιὰν ἀπλή ὑπουργικὴ ἀπόφασιν.

Γιὰ νὰ βγάλῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν τῶν καλλίτερων λογοτεχνῶν τοὺς ὀριστικούς κανόνες τῆς γλώσσας δὲν εἶν' εὐκόλο στὴν Ἑλλάδα· πρέπει πρῶτα νὰ τοὺς διαλέξῃ τοὺς καλλίτερους αὐτοὺς, κι ἀφοῦ παραβάλλῃ Σολωμὸ καὶ Παγκαθῆ, Βερνερδάκη καὶ Βαλαωρίτη, Βικέλα καὶ Παπαδιαμάντη, χωρὶς νὰ μιλήσω γιὰ τὸ Βιλαρᾶ, τὸν Κάλβο, τὸ Ροῦθη, τὸν Τυπάλδο, χωρὶς νὰ μιλήσω πρὸ παντὸς γιὰ τοὺς ζωντανούς, δὲ βλέπω σὲ ποιούς γραμματικούς τρόπους θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ σταματήσῃ. Τοὺς κανόνες τούτους ὅλοι τῆς δημοτικῆς οἱ λογογράφοι ψυχόρμητα τοὺς προσέξανε, καὶ πολὺ συχνὰ

δὲν τοὺς βγήκε σὲ καλὸ ἢ γνώση πού θελήσανε νὰ ἀνακατώσουνε μὲ τὸ ψυχόρμητό τους, κάθε φορά πού ἢ γνώμη τους δὲν εἶτανε βαθιὰ βασανισμένη. Ἡ γλώσσα τοῦ λαοῦ ἔχει τοὺς γραμματικούς της καὶ μπορεῖ νὰ ποῦμε πὼς αὐτὴ μόνη ἔχει ὀρισμένους κανόνες. Κι ἀνίσως ἢ Ἀκαδημία κλίνῃ μὲ τὸ μέρος τῶν καθαρευουσιάνων, πὼς θέλετε οἱ Μαλλιαροὶ θεληματικά νὰ ὁμολογήσουν πὼς νικηθήκανε; Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τους, ὁ Κωστής Παλαμάς, δὲν προέκισε, τώρα τελευταία, τὴν πατρίδα του μὲ τὴ «Φλογέρα τοῦ Βασιλιᾶ», πού εἶναι, σὰ νὰ ποῦμε, μοιαδικὸ ἀριστοῦργημα;

Καὶ νὰ λοιπὸν τί λογαριάζεται: τὰ ἔργα. Καὶ πρὸ πάντων ἐκεῖνα πού γράφονται μὲ καρδιά καὶ μὲ πίστη. Οἱ Δημοτικιστὲς τὸ διαλαλοῦνε πὼς εἶναι τῆς Ἀλήθειας ὁπαδοί. Τὴ δύναμή τους τὴν παίρνουν ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἰδέα τους πού εἶναι ταιριαστὴ μὲ τοὺς νόμους τῆς ζωῆς, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς ἐμποδίση νὰ γίνουν κύριοι, ἀράδα ἀράδα, μέσα σὲ ὅλους τοὺς κύκλους τῆς σκέψης. Ἔτσι λίγο λίγο θὰ διορθώσουνε τίς πλάνες τους, θὰ συγκρατήσουνε τίς ὑπερβολές τους. Ὅ,τι γιὰ τὴ Γαλλία ἢ «Ἐπεράσπιση καὶ τὸ δόξασμα τῆς Γαλλικῆς γλώσσας» τοῦ du Bellay, εἶναι τὸ «Ταξίδι» τοῦ Ψυχάρη γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὅσο βαθιὰ ριζωμένη κι ἂν εἶν' ἐκεῖ στοὺς μισογραμματοισμένους ἢ πρόληψη τοῦ εὐγενικοῦ λόγου, τὸ ἐμπόδιο εἶναι προσωρινό, γιὰτὶ τὸ διπλὸ ψυχόρμητο τοῦ λιγώτερου κόπου καὶ τοῦ χρησιμοῦ θὰ φανερώσῃ τὴν ἐνέργειά του στὸ τέλος.

Στὸ Βυζάντιο, τὰ ἑλληνικὰ εἶτανε τὰ μέσα τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας ἕλων τῶν ὁπωσδήποτε μὲ τὴν ἑλληνικὴ μόρφωση θρεμμένων, ἕποια γλώσσα καὶ νὰ μιλοῦσανε. Μὰ τὰ σημερινὰ ἑλληνικὰ δὲν ἀποβλέπουνε σχεδὸν παρὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ μόνο, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταλαβαίνουντ' εὐκολα, γιὰ νὰ συγκοινωνῇ ὁ λαός, μέσα σὲ πιτυχημένες μεταφράσεις, μὲ ἀριστοτεχνήματα τῶν ἀρχαίων, πού πιά δὲ νιώθονται, καὶ μ' ἐκεῖνα τῶν ξένων.

Τὰ τελευταῖα χρόνια εἶδανε τὸ φῶς πολλὲς μεταφράσεις στὴ δημοτικῇ πρώτῃ σὲ τούτες ἢ Ἰλιάδα τοῦ Πάλλη. Ἀναφέραμε κάθε φορά πού βγαίνανε, κάμποσες ἀπ' αὐτές, λ. χ. τίς πολὺ φροντισμένες τοῦ Γρυπάρη. Ὁ Νουμάς, πού μπήκε στὴν ἔνατη χρονιά, καὶ πού ξανάρχισε, παιδευτικώτερα καὶ κοινωνικώτερα, τὸ σταματημένο ἔργο τῆς Τέχνης, δυνατὰ βοήθησε γιὰ νὰ πάνε μπρὸς τὰ τέτοια μεταφράσματα, κι ἀκόμα ἐδειξε τὰ οὐσιαστικὰ χαρίσματα τῆς δημοτικῆς γλώσσας γιὰ τὸ μεταχειρίσασθαι κάθε λογῆς ὕλικου, φιλοσοφικοῦ, κριτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ. Στους πολέμους του στάθηκε ἀδιάλλαχτος. Εἶχε πολλοὺς καὶ μεγάλης ἀξίας συνεργάτες.

Νέοι μὲ τάλαντο στὶς κολώνες του ἀρχίσανε καὶ ἐκεῖ ξεχωρίσανε φωτεινά, ὁ Ρήγας Γκόλφης, ὁ Περιγαλιτῆς, ὁ Σικελιανός, καὶ ἄλλοι.

Ἄλλοι φανερωθῆκαν ἐκεῖ μὲ καινούρια ἔψη: λ. χ. ὁ Κωσταντῖνος Χατζόπουλος ἀλλασμένους σὲ δυνατὸ πεζογράφο, δίχως νὰ ξεχνᾷ νὰ ξαναδείχνηται, κάποτε καὶ πότε, ποιητῆς. Χάρη στὴν πολυμαθεῖα τοῦ Παλαμά καὶ κάποιων ἄλλων βρήκανε τόπο στὸ «Νουμά» μελετήματα πολὺ διδαχτικά γιὰ τοὺς πρώτους δημοτικιστὲς καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐδῶ κάτι γιὰ τοὺς ὑψηλονόητους φιλοσοφικοὺς στοχασμοὺς πού ξυπνᾷ στὸ νοῦ τοῦ συγγραφέα τῆς «Φλογέρας τοῦ Βασιλιᾶ» ἢ ἀλληλογραφία τοῦ Βαλαωρίτη καὶ Λασκαράτου. Ἀπὸ τὴν εὐκαιρία τούτη κινημένος ὁ ἐξοχος ποιητῆς μὴ σύγκριση καταστρώνει μεταξὺ τοῦ ποιητῆ τῆς «Κυρὰ-Φροσύνης» δημοτικιστῆ μονάχα στὴν ποίηση, καὶ τοῦ λεπτόγνωμου Ἰόνιου σατυρικοῦ, πού τοῦ ἔλειπε λυρισμός, μὰ πού προετοίμασε, ἀπὸ μιὰ μεριά, στὸν πεζὸ λόγο, τὸ ἔργο τοῦ Ψυχάρη. Μὲ τὴ μεθοδικῇ του προπαγάντῃ ὁ Νουμάς βέβαιον πὼς στάθηκε ἀφορμὴ νὰ ἐρεθισθῇ, νὰ γεννήσῃ ἀντιπάθειες καὶ ἀντίπραξη. Πολλοὶ λογοτέχνες δημοτικιστὲς δὲ θέλουνε νὰ παραδεχτοῦνε τοὺς ψυχαρικοὺς κανόνες».

Προχωρώντας ὁ γάλλος κριτικὸς ἀναφέρει μὲ σύντομα λόγια ἐπαινετικὰ στερνοβγαλτα ἔργα λογοτεχνῶν ἑλλήνων, μεταφρασμένα ἢ πρωτότυπα, ἀνάκατα, καὶ βέβαια, σὰ νὰ θέλῃ νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσι πού ἔχει νὰ βάζῃ στὸν κατάλογό του κάθε ἑλληνικὸ βιβλίον δηλωτικὸ μιᾶς κίνησης: τοῦ Δημητράκου, τοῦ Ποριώτη, τοῦ Θεοτόκη, τοῦ Ἡλιόπουλου, τοῦ Μίχα, τοῦ Παπαστρατηγάκη, τοῦ Γεωργιάδη, τῆς «Κρητικῆς Στοᾶς», τῆς Πετρούλας Ψηλορίτη. Μνημονεύοντας τὸνομα τοῦ Ἀργύρη Ἐφταλιώτη, παραθέτει τὸ ρητὸ τοῦ Remy de Gourmont: «Πάντα κανεὶς καλὰ γράφει, σὰ μεταχειρίζεται μὲ ἀπλότητα καὶ μὲ ἀφέλεια τὴ φιλολογικὴ γλώσσα τοῦ καιροῦ του».

Καὶ τελειώνει μὲ τὰ λόγια τούτα:

«Θὰ προτιμῶσα σήμερον νὰ μιλήσω γιὰ τὸ νέο ἔργο τοῦ Ψυχάρη, ἀγνὸ ἀριστοῦργημα κατανοητικῆς καὶ μουσικῆς πεζογραφίας: τὰ «Δυὸ Ἀδέρφια». Μὰ τὸ ἔργο ἀξίζει μακριὸν ζέτασμα: καὶ καθὼς εἶναι ἀπὸ κείνα πού γραφτήκανε γιὰ νὰ μένουνε μιὰ γιὰ πάντα, δὲ θὰ τοῦ κακοφανῇ, βέβαια, τοῦ συγγραφέα του πού θὰ τὸν κάμουμε νὰ περιμένῃ.»

Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ (*)

Ἡ Μάγισσα

"Ὄχου μου!... ἄλλοι μου!... τρισαλλοί μου!...
Σκοταδοδιχαιτέρα, ἂν μάπαρνιέσαι
τὴν ἄγριμ μου κατάρα θὰ σοῦ δόσω!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Χολιάζοντε τὰ σωτικά μου!... Καλῶς νὰ ἔρθει
ἡ ἄγριμ σου κατάρα νὰ μοῦ τὰ δροσίσει!...

Ἡ Μάγισσα

Μάρμαρα τάρταρα τῆς κάτω Γῆς θεμέλια
καὶ λάβες τῶν βουρκάνων,
ἡ μάννα ἡ ἀτιμασμένη ἀπὸ τὴν κόρη τῆς,
μὰ τὸ δισύτριχον ὄργανο τοῦ Ἐωσφόρου
καὶ μὰ τῆς Στρίγγλας τὸ ἄκατο πιθάρι,
προστάζει σας
στὴν κόρη τῆς τὸ θάνατο ποῦ ἐξήλεψε νὰ δόσει!.....

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ἦλιε μου, ἡ ξάγναντη Ζωὴ κι ἂν φύγει
τὸ φῶς σου νοσταλγεῖ...
Τοῦ πόνου ἱέρεια γίνομαι καὶ τοῦ φωτός σου
καὶ σὲ παρακαλῶ: Τὸ φῶς σου
ρῖξε το καὶ στὴ μάννα τὴν ἀσβολερῆ
τὴν κόρη τῆς νὰν τὴν ἰδεῖ νεκρή!....

Ἡ Μάγισσα

"Ἀκουσε, δυχατέρα; θάνατος σοῦ μέλλει!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Κι ἄκουσε μάννα; Θὰ μὲ ἰδεῖς τότες νεκρή!...

Ἡ Μάγισσα

"Ἀκουσε, δυχατέρα; Θὰ χαθεῖς γιὰ πάντα!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Κι ἄκουσε, μάννα; Τὸ χαμό μου εἰδὲν θὰ νιώθει!....

Ἡ Μάγισσα

"Ἀχ! σκύλλα, τί σὲ κάνει καὶ τὸ βράχο ἀφίνεις
τί σοῦ φτεξεν ἡ μάννα σου καὶ τ' ἡ γενιά σου;!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ἀχ! Μάννα, εἰδὲν δὲ βλέπεις πὸς ὁ Γῆλιος φλέγεται;

Φλέγονται καὶ τὰ σωτικά μου... ἐγῆναν Ἡλιος!...
μήπως καὶ μὲ τραβάει τὸ γένος τοῦ Πατέρα;...

Ἡ Μάγισσα

Μὲς στὰ σκοτάδια σῆσπειρεν ὁ Ἀράτης;
μὰ νύχτα ποῦ βροντοχτυποῦσε ὁ Οὐρανός...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ἀχ! σφιχταγκαλιασμένοι ἐσεῖς κι ἀφαιρεμένοι
δὲν θὰ τὴ νοιώσατε τὴ σαῖτιά τῆς Ἀστραπῆς!...

Ἡ Μάγισσα

"Ἄλλοι!... ἄλλοι!... ἄλλοι καὶ τρισαλλοίμονό μου...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Μένα ἡ ματιά του εἶναι Ἀστραπῆ
κι ὅπου πατεῖ βροντὴ ἀντηχεῖ στὰ σωτικά μου!...
"Ἀχ, μάννα μου, παραῖτα τὴ σπηλιά!...
Ἀστράφτει καὶ βροντᾶει στὰ σωτικά μου!...
Εἶναι τὸ πάτημά του!... Ἐπρόβαλε ἡ ματιά του!...

Ὁ Ἀρηγιανός

"Ἐρχομαι ἀπὸ τὴ χώρα
καὶ θέλω νὰ διαβῶ στὸν Πέρι κόσμο
ὅπου ἡ Πεντάμορφη Ἀφροδίτη
τὸν Ἀντρειωμένο καρτεράει νὰν τὴν ἐλευτερώσει....
"Ἐ, σὺ, κούφταλο, ποῦ ἄπλωσε τὰ χέρια,
ἂν εἶσαι ἡ Μάγισσα ποῦ μοῦ πλαν θάπαντήσω
διάβα ἀπὸ κεῖ καὶ δεῖξε μου τὸ δρόμο!...

Ἡ Μάγισσα

Κρέας ἀνθρώπινο μυρίζει...
ἔρχεται ἡ τσίκνα στὰ ρουθόνια μου
τὴν ὄρεξή μου νὰ κινήσει!...

Ὁ Ἀρηγιανός

"Ἐχω στὴ διάτα τοῦ Ρηγὸς ὑπόσχεση δομένη
κὲγὼ ποτὲς τὸ λόγο μου δὲν τονὲ δευτερόνω!...
Δέξου λοιπὸν τὴν κονταριά στὰ στήθια!...

Ἡ Μάγισσα

Χὰ χὰ!... Χὰ χὰ!... ἀφ τὸ γέλιο μου τραντάζει ἡ
[πλάση
καὶ τὸ κορμὶ τῆς Μάγισσας ἄρματα δὲν τὸ πιάνουν!..

Ὁ Ἀρηγιανός

Μὲ δυναμόνει ὁ ἀντίλιος τῶν βράχων
καὶ τὸ κοντάρι ἂν ἔσπασε μὰ ἔχω σπαθί!...

Ἡ Μάγισσα

Χὰ χὰ!... Χὰ χὰ!... ραγίστηκαν οἱ βράχοι
καὶ μπρόςμου δῆχως ἄρματα στέκεται ὁ Ἀντρειωμένος!

(*) Κοτταξε ἀριθ. 451.

*Ο Ἀρήγιανος

Ἐμέν' με λέν' Ἀρήγιανο στὸν κόσμο ξακουσμένο
κἔχω σὰν Ἑλληνας τσιαμπᾶ καὶ διασὰ λάσια στήθια,
κἔχω καὶ μπράτσα σίδηρο καὶ δάχτυλα ἀτσάλεια!....
Ἔ, πετροκαταλύτσια, ἂν σὰδράξω!...

Οἱ ἀνέμοι

Πετάξτε τὰερόπουλα καὶ διυλαεῖστε
στοὺς κόσμους γύρο
τὸ πάλεμα τῆς Μάγισσας μὲ τὸν Ἀντρειωμένο!...

*Ἡ Μάγισσα

Στοιχειὰ τῆς Νύχτας
ἐδῶ ἢ κυρά σας
σᾶς προσκαλεῖ!...

*Ο Ἀρήγιανος

Ἔχω νουρίτσια στὸ κορμί καὶ τὰ στοιχειὰ μὲ τρέμουν!...

*Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας (ἀπὸ τὸ βράχο.)

Λεβέντη, ἐγὼ ἢ Μαγισσοπούλα ἐδῶ
ἐδῶ ἀφ τὸ βράχο μου σοῦ κραῖζω
δὲν σοῦ τραγουδῶ...
μόν' σὲ κοιτάζω...
Ἄστην τῆ Μάγισσα, εἶναι μάννα μου
κἔλα κοντά μου!
Ἔλα κοντά μου γιατί σ' ἀγαπῶ!...
Ἄχ! μὲ ποιὰ λόγια νὰ σ' τὸ πῶ;...

*Ο Ἀρήγιανος

*Α!

*Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Ἄστην τῆ Μάγισσα, εἶναι μάννα μου
κἔλα κοντά μου.—
Ἔγὼ ἀφ τὸ γένος μου ἔφυγα
φεύγα καὶ σὺ ἀφ τὸ Ρήγα...
Δὲν εἶναι πίσω ἐκεῖ Ἄφροδίτη
δὲν εἶναι κόσμος πέρι,
μόνο ἀφ τὰ δώματα τὰνάερη
μιὰ Ἀθάνατη ἐσὺ μάγεψες καὶ γίνηκε θνητή!...

*Ο Ἀρήγιανος

Ποιὸς με κλεῖ; ποιὰ τραγουδεῖ;
ποιὰ εἶναι ἢ φωνὴ τὰ σπλάχνα μου ποῦ μοῦ κινεῖ;
Δὲν τάνυσαν τὰ χέρια μου ποτὲς δοξάρι
σὰν τῆ φωνὴ ποῦ τις χορδὲς τῆς καρδιάς μου τινύει!...

*Ἡ Μάγισσα

Ὁ Τσιαμπατροῦφος δειλίωσε κι ἀφίνει τὸν ἀγώνα!...

*Ο Ἀρήγιανος

Ὅλα τὰ τραγούδια ποῦ μοῦ πλέξανε

τὶς παληκαριές μου ποῦ διαλάλησαν
καὶ τὸν κόσμο ἢ δόξα μου πλημμύρησε,
ὅλα τὰ τραγούδια τᾶκουα ἦσυχος!...
Τοῦτο τὸ τραγούδι ποιὸς τὸ τραγουδεῖ;
Τοῦτο τὸ τραγούδι τῆ γαλήνη μου
μοῦ τὴν πήρε... πάει ἀπὸ τὰ σωτικά μου!...

*Ἡ Μάγισσα

*Ὁ Ἀντρειωμένος ἔδωκεν ὑπόσχεση στὸ Ρήγα!...

*Ο Ἀρήγιανος

Ἦ! πιά τί θέλεις σὺ στὸ δρόμο μου,
σκοταδογύναικο;
Ἄπὸ τὰ τσίνορά σου, ποῦ εἶναι νὰ γελῶ,
σὲ ἀπάξω καὶ σὰν πούπουλο ἀπὸ ἐμπρός σὲ πετῶ!...
(Τὴν πετάει).

*Ἡ Μάγισσα (παραρρημένη μακριά.)

Ἦχου μου! ὄχου ἢ δύσμοιρος, ὄχου ἢ βαριεστισμένη
ποῦ ἐκύλισα, ποῦ μῆρριξε!...

*Ο Ἀρήγιανος (βλέποντας τὰ τσίνορά της,
ποῦ ἀπομείναν στὰ χέρια του.)

Κατάρη! Μὲς στὰ χέρια μου ἀπομείναν
οἱ βροῦμιες τρίχες τῶν ματιῶν σου;!...
φοῦ!...τὶς φουσῶ νὰ σκορπιστοῦν στὰ πέρατα τοῦ Ἄδη!..

*Ἡ Μάγισσα

*Ἀχ! Τί εἶναι; ποῦ εἶμαι;!...

*Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Λεβέντη, ἐγὼ ἢ Μαγισσοπούλα ἐδῶ
ἐδῶ, ἀφ τὸ βράχο μου σὲ κραῖζω
δὲν σοῦ τραγουδῶ
μόν' σὲ κοιτάζω...
Ἔλα κοντά μου
κ' ἔφυγα ἀπὸ τὴ γεννιά μου!

*Ο Ἀρήγιανος

Ἐσὺ εἶσαι; ἐσύ;
ὦ τί χρυσὴ
σὲ περικληῖ γλαμύδα...
Λάμπεις σὰν Ἥλιος!...
Εἶσαι θεὰ νὰ πέσω νὰ σὲ προσκυνήσω;...

*Ἡ Μάγισσα (σύχρονα.)

*Ἀχ! Τ' εἶναι; ποῦ εἶμαι; ποῦ εἶμαι;!...
Δὲν εἶμαι ἢ Μάγισσα; δὲν εἶμαι ἐγὼ;!...
Ἐσὺ ὁ Λεβέντης μὲ τῆ χαίτη τ' εἶσαι;
Θεὸς μὴν εἶσαι νὰ σὲ προσκυνήσω;...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Δὲν εἶμαι ἐγὼ θεά, δὲ λάμπω ἐγώ...
εἶναι ἢ ματιά σου ποὺ μὲ φλέγει...
Μόν' μαρμαρόπορτα κλεισμένη ἀνοίγω
στὸ κάστρο τὸ ταρτάρινο ποὺ κρύβει ἡ Γῆ
κ' ἐκεῖ τὸ θάνατο ἐγὼ πνίγω
στοῦ Ἐρωτα τὴν πηγὴ!...

Ὁ Ἀρήγιανος

ὦ θεά, μ' αἰνίγματα μιλεῖς!...
Μὲ προσκαλεῖς
κοντά σου νὰ ἔρθω ὁ ταπεινός;

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Τί λέγει ὁ Ἀρήγιανος;
Ἄνοιξε πιά τὴν ἀγκαλιά σου
στὸ σφιχταγκάλισμά σου
εἶναι ἡ πηγὴ ποὺ λαχταρῶ
γιὰ νὰ πνίξω τὸ χάρο!...

Ὁ Ἀρήγιανος

Ἄχ! ἡ ἀγκαλιά μου σὲ προσμένει!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

ὦ! Τί χαρά! μὲς τὰ φιλιὰ μας, τί χαρὰ
τῆς μάννας μου θὰ πνίξω τὴν κατάρρα!...
Μὲ καταράστη, ἀγάπη μου, ἄκου, νὰ πεθάνω...

Ἡ Μάγισσα

Κόρη μου!... Ἐσὺ εἶσαι ἡ κόρη μου
κ' εἶναι ὁ Λεβέντης ὁ ἀγαπητικός σου!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Μάννα μου! Βλέπεις, μάννα μου!...

Ἡ Μάγισσα

Βλέπω!... νῶ! Βλέπω! ὦ τώρα νιώθω!...
Ἐκεῖνο, τ' εἶναι ἐκεῖνο;...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Ἐκεῖνος εἶναι ὁ Γῆλιος!...

Ἡ Μάγισσα

Ὁ Γῆλιος!...
ὦ! Τ' εἶμουν! Τ' εἶμουν!... Τ' εἶμουν!...
ὦ Γῆλιε! ὦ Γῆλιε! πνίγεται ἡ φωνή μου
κ' εἶναι ἀξιαστέρωτη ἡ λαλιά μου ἐμπρὸς σὲ σένα!...
Κ' ἐσὺ εἶσαι; ὁ σαστικός τῆς θυγατρὸς μου
ποὺ μᾶφφερε τὸ φῶς μου!...
ὦ εὐλογημένη ἡ δόξα σου κ' ἡ δύναμή σου!...

Ὁ Ἀρήγιανος

ὦ Μάννα μου, εἶμαι ἐγὼ παιδί σου!...

Ἡ Μάγισσα

Ἐγὼ εἶμαι σκλάβα σας!...
ὦ Γῆλιε!... ὦ Γῆλιε, πνίγεται ἡ φωνή μου!..
Εἶδα τὴν ψυχὴ μου!...

ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΜΠΥΣΗΣ

© Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Δὲ γράψαμε τίποτα, ἀν καὶ ἄξιζε νὰ γραφοῦνε πολλὰ, γιὰ τὴν «Ἀγνοση» τοῦ Μπισόν ποὺ παίχτηκε ἄπειρες φορὲς τοῦτο τὸ καλοκαίρι στὸ «Θέατρο Κυβέλης» μ' ἐπιτυχία μοναδικὴ καὶ μὲ... μοναδικότερες εἰσπραξες.

— Πατεῖς με πατῶ σε πήγαινε ὁ κόσμος νὰν τὴ δεῖ. Τὸ ἔργο ἀνάβατο, ἀψυχολόγητο, θεατρνίστικο. Τὸ παίξιμο ὁμοῦ τῆς Κυβέλης ἀμίμητο. Μὲ τὴν τέχνη τῆς ἡ Κυβέλης κατάφερε νὰ σκεπάσει ὅλα τὰ ψεγάδια τοῦ ἔργου καὶ νὰ τοῦ δώσει νέτιαν ἀξία ποὺ κι ὁ Μπισόν, ὅταν τόγραφε, δὲ θὰ τὴν ὄνειρευτήκε.

— Τὸ ἑλληνικὸ (Ν) κουνιέντο ποὺ ἴδρυσε ὁ Καλομοίρης δίνει στὶς 80 τοῦ Ὀχιώβρη στὸ Ὁδεῖο τὴν πρώτη συναυλία του. Εἰδικὸς συνεργάτης μας θὰ γράψει γι' αὐτὸ στὸ «Νουμά».

— Θυμίζουμε στοὺς συντρομητάδες μας τὴ δήλωση ποὺ δημοσιέψαμε στὴν 557 σελίδα τοῦ περασμένου «Νουμά». Ἐλπίζουμε νὰ μᾶς ἀναγκάσουνε νὰ τὴν ξανατυπώσουμε.

— Ὁ ἐκδοτικός οἶκος Φέξη θὰ ἐκδώσει σὲ λίγο, καθὼς μᾶς βεβαίωσε ὁ κ. Ι. Ζερβός, τὶς «Νησιώτικες Ἱστορίες» τοῦ Ἀργύρη Ἐφραλιώτη. Ὅλα τὰντίτυπα τῆς πρώτης ἐκδοσης ἔχουν πουληθεῖ κι ἄς χαροῦνε, τώρα ποὺ ξανατυπώνονται, ὅσοι λαχταροῦνε νὰ τὰποχτήσουν.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Α. Μ. Πῶς νὰ σοῦ ποῦμε ποῖ εἶναι ἡ *Μυρτιώτισσα* ἀφοῦ μπορεῖ νὰ μὴ τὴν ξέρομε καὶ μεῖς; Κ' ἔπειτα, τὸ κάτω κάτω, μιὰ καὶ θέλει νὰ κρυφτεῖ, μὲ ποῖο δικαίωμα ἐμεῖς θὰ σοῦ τὸ φανερώσουμε; — κ. Ι. Μαβ. Heidelberg. Λάβαμε τὴ συντρομὴ καὶ σοῦ στέλνομε τὸ φύλλο — κ. Θ. Νικ. Κάιρο. Λάβαμε τὴ συντρομὴ τοῦ 911 κ' εὐχαριστοῦμε. — κ. Ι. Χρηστ. Portland. Ἡ Φλογ. ἔχει 3 1) 2) δρ. Γιὰ τὰλλα θὰ σοῦ γράψομε.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. *Πετ. Περίππου*, Καθηγητοῦ, ἀριστεύσαντος ἐν Δημοσίῳ διαγωνισμῷ πρὸς συγγραφήν Ἀγγλικῆς Μεθόδου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐμπορικῶν Σχολῶν. Ὁδὸς Τζώρτζ 9 Β.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το-έξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ. την τριμηνία).—Κανέναν δε γράφεται συντρομητής α δεν προπληρώσει τη συντρομή του.

20 λεπτά το φύλλο. — Τα περασμένα φύλλα πουλιούνται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κιάσια, και στις επαρχίες σ' όλα τα Πραχτορεία των Έφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΜΥΑΑΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΗ. — ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ. — Η ΒΟΥΝΟΓΕΝΝΗΤΗ ΠΡΟΤΑΣΗ. — ΤΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ. — ΡΩΜΑΙΪΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ. — ΤΟ ΑΔΕΡΦΑΤΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ. 〰〰〰〰

ΠΡΩΤΑ μυαλό και ύστερα την ένωση. Αυτή την εύνη στέλνανε στην Κρήτη δυο από δω παρακολουθούσανε με τρομάρα μιιά κάποια άμυαλοσύνη που τώρα τελευταία βασίλευε μέσα στην Κρητική Συνέλευση. Κ' έπιασε, φαίνεται, ή εύνη. Και ή πρόταση του κ. Δυνανήκη δέν ψηφίστηκε. Και οι Κρητικοί πληρεξούσιοι δέ μās ήρθανε δώ να καλοκαθίσουνε στη Βουλή ως Έλληνες βουλευτές.

Τό πρώμα λύπησε κάπως τό «Συριπ» και τις «Αθήναι», μα τί να γίνει! Μπροστά στη σωτηρία ενός άλλαναιρου έθνους δέ λογαριάζονται και τόσο τα δάνεια του κ. Πάπ και του κ. Έυστρατιάδη.

— ΝΑΡΘΟΥΝ έδω οι Κρητικοί πληρεξούσιοι!
— Κι άν πέσει ή Κυβέρνηση;
— Άς πέσει!
— Κι άν έρθει ό Σερκέτ να μās κυβερνήσει;
— Άς έρθει! Σώνει μοναχά να πέσει ό Βενιζέλος!...
Πατριωτική λογική κι αυτή! Τί λόγος! Και μήπως ή

κομματική λύσσα γνώρισε και μεταχειρίστηκε ποτέ αλλιώτικη λογική;

ΤΟΥΤΗ τη φορά ή Έλληνική Άντιπολίτευση άδερφώθηκε με την Κρητική Άντιπολίτευση. Ό Έμμητός, να πούμε, φιλήθηκε με τον Ψηλορείτη. Κι από τό φίλημα αυτό γεννήθηκε ή πρόταση του κ. Δυνανήκη.

πού έζησε ώσάν τά ρόδα,
πρωίαν μόνην
και έμπαράνθη
καθώς τά άνθη.

ΚΑΛΑ και άγια και τά μνημόσυνα που γενήκανε για τό Μητροπολίτη Γρεβενών. Ποιός λέει όχι; Μα θέλαμε να μποροΰσε ή Ελλάδα τά μνημόσυνά του ναν τάκανε όχι μες στ' εκκλησιές, μα στ' ανοιχτά, πάνου στα Σόνορα. Σε μερικές περιστάσεις τό μαπαρούτι ταιριάζει περισσότερο από τό λιβάνι και οι ψυχές άκοίτη τη μυρουδιά του με γλυκότερο άναγάλλιασμα.

ΜΙΑ από τις κυρίες που ίδρύσανε τό Κυριακάτικο σχολείο για της εγγάτιες μās ζητούσε ένα αλφαβητάριο που να μην έχει μέσα ρεις και ες και άλλα τέτια κολοκύθια, μα λέξεις άπλές, ζωντανές και εύκολοπρόφερες.

Της συστήσαμε τό «Ρωμαίικο Άλφαβητάρι» που βραβεύτηκε στο διαγωνισμό μας και τυπώθηκε στους άρ.θ. μους 205, 206 και 207 (Χρονιά Δ', 1906) του «Νουμά», μα τώρα που μαθαίνουμε πως έβγαλε άθραπινό αλφαβητάριο ό κ. Β. Λασκαριδης στο Μοναστήρι της Μακεδονίας, άς φροντίσει ναν τό προμηθευτεί και άς κάνει τη δουλειά της με δαύτο.

Τό Κυριακάτικο Σχολείο είναι τό καταλληλότερο μέρος να δοκιμαστέ και να κριθεί ή δουλειά του κ. Λασκαριδη.

ΚΑΠΙΟΣ φίλος μās ρωτάει με γράμμα του τί άπόγινε τό «Άδερφάτο της Δημοτικής» και γιατί δέν ξανακούστηνε ύστερ' από τις δυό του προκήρυξεις.

Την άπάντηση θάν του τη δώσει τό ίδιο τό «Άδερφάτο» τώρα κοντά. Θα ξανακουστεί κάλι, μέσο του «Νουμά», όχι όμως με προκήρυξεις τούτη τη φορά, μα με σειρά κριτικές μελέτες που θα φανερόνουν καθαρά τό σκοπό του καθώς και τά μέσα που θα μεταχειριστέ για να τον πετύχει. Ή έπιτροπή του «Άδερφάτου της Δημοτικής» μās βεβαιώνει πως δουλεύει και θα δουλέψει πάνου σε μελετημένο και καθορισμένο σκέδιο.

Μπορεί τινάς να μιλή τη γλώσσα του μπακάλη και στο στόμα του ή γλώσσα εκείνη να είν' εύγενής και να μιλή τη γλώσσα του Πλάτωνος που στο στόμα του να είναι γλώσσα μπακάλικη.

ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ „ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΥΑΣ“

(BH. VAN LERBERGHE)

* * *

Κάποτε φτάνουνε κοντά σέ μένα
 Ἐπό βαθειές νυχτιές και δάση ὀλαπλωμένα,
 Και τρομεροί και πρῶοι και σκοτεινοί,
 Και στά πόδια μου πέφτουνε σκυφτοί:
 Κ' ἐγὼ χαϊδεύω τὰ κεφάλια τους τ' ἀνήμερα.
 Φτάνουν ἀπό τῶν ἀγριμιῶν τὰ δόλβαρα
 Κι ἀπ' τὰ φυτά
 Κι ἀπό τή λουλουδένια τήν καρδιά.
 Γι' αὐτούς εἶναι πού τραγουδά.
 Δέν ξέρον τίποτα νά ποῦν, μήτε και πού χαμογελοῦνε,
 Μά κάπου κάποτε θρηνοῦν.
 Γι' αὐτούς εἶμαι τὸ κάθε τί,
 Τὰ πρῶτα ρόδα κι ὁ ἥλιος ὁ πρωτόφαντος
 Και κουρασμένοι εἶνε πολὺ πολὺ
 Γιατί γιά μέ περπάτησαν σέ μακρισμένους τόπους.

Κ' ἐγώ,
 Μ' ὄνομα τόσο μακρινὸ και τόσο μυστικὸ,
 Τούς κράζω: ἀνθρώπους.

Μεταφρ. ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΙΠΛΟΣ ΧΑΜΟΣ

Πῶς τὰ κρατούσαμε ἄλλοτε σέ προσευκὴ τὰ χέρια...

Τώρα παρακαλεστικά δὲ σμίγουν πιά τὰ χέρια
 Κ' ἡ πίστη πού τρεμόδεχνε σὰ φλόγα, τώρα ἐχάθη
 Σὰν τὸ λιβάνι τὸ ἱερὸ πού εὐώδησε και πάει...
 Και μήτε πιά οἱ τοσκανικὲς βαθύχρωμες Μαντόνες
 Που εἶναι μητέρες παιδικὲς και μητρικὲς παιδοῦλες,
 Μὲ τὴ μακαριστὴ θεωρία θαμπόνουνε τὸ νοῦ μας.
 Και μήτε οἱ Παναγιές ξυπνοῦν βυζαντινὲς ἀγάπες,
 Ἐπ' τὰ πλουμίδια ἀνάμεσα και τὰ προσκυνητάρια
 Στοχαστικὲς κι ἀσάλευτες μὲ τὸ ὑπερούσιο γέλιο.

Τὰ οὐρανόκα χαθήκανε, τὰ γῆνα πᾶν και κείνα...

Γιατί ἡ καρδιά τῆς γυναικὸς τὴ μουσικὴ τὴν πρώτη
 Τώρα δὲ σιγοφέρνει πιά σι' αὐτιά τὰ ξαφνισμένα.
 Γιατί τὰ π λυσάλευτα και τὰ μακαρισμένα
 Μὲ τις τρικυμιστὲς γραμμὲς και τις πλατειεῖς καμπύλες
 Κορμιά, κ' οἱ ὀλόχτυοι λαμοῖ και τὰ γεμάτα μπράτσα,
 Και τὰ γυναικεία μέτωπα και τὰ βαθειά τὰ μάτια,
 Δὲ μᾶς ξυτιοῦνε τις ὁρμὲς πού ἀντάρριζαν βαθειά μας
 Ὅταν ἀγόρια τρέχαμε μὲ κάποιον πόθον ἀλήτη.
 Σ' ἀποβροχάρηδες καιρούς και σὲ λιπαράδες μέρες.

Πῶς λαχταρούσαμε ἄλλοτε τὴ σάρκα τῆς γυναικός...

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ (*)

101

Εἶναι κάποιες κριτικὲς στιγμὲς πού ὁ σωστός
 ἄνθρωπος χρέος του θεωρεῖ και καμᾶρι τῆχει νὰ
 φωνάζη πρὸς κάποιους τάχα θεοφοβούμενους: **Εἶμαι**
ἄθεος! Και πρὸς κάποιους τάχα τίμιους: **Εἶμαι**
ἀτιμος!

102

Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ ἰδανικά εἶναι, θέλει δὲ θέ-
 λει, ζῶο θρησκευτικὸ.

103

Και ὅταν ἀρνητὴς ὑψώνεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ
 θεοῦ, και τότε ἡ ἀρνησί του εἶναι σὰ μιὰν ὁμολο-
 γία πού θέλει νὰ γελᾷ τὸν ἑαυτὸ του. Ἡ ἀθεΐα
 δὲν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου ἄλλο τίποτε παρὰ ξεθίμα-
 σμα τῆς θεοβλάβειας τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ στίχοι τῶν
 τρινῶν ποιητῶν τῆς φιλοσοφικῆς ἀθείας, Σέλλει,
 Μπάυρον, Γκαίτε, Ἀκκερμαν, Δεκόντ Ντελλί, και
 ἄλλων εἶναι κατανυκτικοὶ σὰν τοὺς βιβλικοὺς ψαλ-
 μούς και σπαραχτικοὶ σὰν τοὺς ἐπιτάφιους θρήνους.
 Και ὅμως τὸ γνωρίσμα τὸ, ἀπάνον ἀπ' ὅλα, τοῦ
 νέου ἀνθρώπου εἶναι: δὲν πιστεύει σὸ Θεό· πι-
 στεύει στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του· στὸν ἄνθρωπο.

104

Σύμφωνοι, φίλε Νιρβάνα! Πρῶτα ἡ **γνώση**
 και οἱ γνῶσες ὕστερα. Μὰ στοὺς γνωστικὸς ἀνά-
 μεσα βυσιλεύει ἐκεῖνος πού **γνωρίζει**. Τὸ ρῆμα
 τοῦτο κλεῖ μέσα του και τὰ δυὸ, ἀξεχώριστα· γνώση
 και γνῶσες. Τὰ μεγαλειότερα κακὰ γινόταν, γίνονται
 και θὰ γίνονται ἀπὸ τὴν ἀμάθεια.

105

Ἔχω μέσα μου λογῆς θεοῖς: ἀπὸ τὸ θεὸ τοῦ
 παιδικοῦ καιροῦ, τὸ δεσπότη μὲ τὰ κάτυσπρι γέ-
 νεια, ἴσα μὲ τὸ Θεὸ τοῦ Σπινόζα (Deus est omnium
 rerum causa immanens, non vero transiens). Πλή-
 θος. Ποιὸς λέει πὸς χάθηκε ἡ πολυθεΐα;

(*) Κοίταξε ἀριθ. 341, 354, 368, 375, 387, 448
 449 450 και 451.

Στὸ σημεῖωμα 98 (περασμένο φύλλο τοῦ «Νουμά»,
 στ. 2, πρέπει νὰ διαβασθῆ: «Και τὼς ἦρα τὼς στίχους
 μου ὀσημους», ἀντὶ τὼς ἦρα».

106

Μὴν ἀνικατόνῃς Ἐκκλησίᾳ καὶ Θρησκείᾳ. Ἡ πρώτη κοινωνικοπολιτικὴ δύναμις. Ἡ δεύτερη, ὀρμὴ ψυχοφυσιολογικῆ. Ἡ πρώτη κρατιέται μὲ τὸ δόγμα, μὲ τὴν παράδοσιν, μὲ θεσμούς καὶ μὲ τύπους πού κάποτε, ἀργὰ ἢ γλήγορα, θὰ περάσουν. Ἡ δεύτερη κρέμεται ἀπὸ κάποιο ψυχόρμητον πού εἴτε ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς εἴτανε στὸ φυσικὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε ἀπὸ πανάρχαιο καιρὸ κατάβαθρον, σὰ φυσικὰ, τοῦ ξετυλιχτήκανε, τὸ ἴδιο κάνει. Ἡ πρώτη κυβερνᾷ καὶ τυραννᾷ. Ἡ δεύτερη συνταράζει καὶ συγκινεῖ. Ἡ Ἐκκλησίᾳ, ἔξουσίᾳ. Ἡ Θρησκείᾳ, ποίησιν. Μὰ μὴν ξεχνᾷς πὼς χωρὶς τὴ βοήθεια καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας καμιὰ θρησκεία δὲ θὰ εἶχε ἱστορικὴ πραγματικότητα. Θυμᾶσαι τὸ ποίημα τοῦ Λεκόντ Ντελλὸν στὰ «Στερνὰ» τραγούδιον του; Τὸ φάντασμα τοῦ Χριστοῦ παρουσιάζεται σ' ἓναν ξικουστό Πάπυ πού μὲ τὸ σπαθὶ καὶ μὲ τὴ φωνὴ γύρεβε νὰ σώσῃ τὶς ψυχὰς ἀπὸ τὸ Σατανᾶ καὶ νὰ στερεώσῃ τὴ βυσουλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Ὁ γλυκίτατος Ἰησοῦς κερφώνει τὰ μάτια του στὰ μάτια τοῦ τοιχοφραμάδικου Ηοντίφρηκα μὲ παράπονον καὶ μὲ συντριβή· ματιὰ πού σφάζει σὰ νὰ ἴθιλε νὰ τοῦ πῆ: «Μὰ κοίτα τί κάνεις!» Μὰ ὁ Πάπυ δὲν τὸ χάνει· εἰσώλωττον τοῦ δίνει νὰ καταλάβῃ τοῦ ψάλλει τὸν ἀναβαλλόμενον. «Τί γυρεύεις πάλι ἐδῶ κάτω; Ἄν εἶναι πιά δική σου δουλειὰ. Ξέρουν!» ἔμεῖς τί κάνομε. Ἄν εἶσαι Κύριος ὁ Θεός, τὸ χρωστᾷς σ' ἐμᾶς. Ἔτσι στερεώνεται ὁ θρόνος σου. Ἄλλοιῶτικα δὲ θὰ ἴπαρχες. Τράβη.» Κι ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει τί νάποκριθῇ· ἄφαντος ἀπὸ κεῖ πού ἦρθε. Τὸ ἴδιο τὸ θέμα ξετυλίγεται πλατύτερα, νευρικότερα, ὑποβλητικώτερα, σὲ πέντε δέκα σελίδες τοῦ Δοστογέφσκη, στὸ ἀριστοῦργημά του «Τὰδέρφια Κυρμαζῶφ». Ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Μέγας Ἱεροξεταστῆς. Μέσσω στὴν Ἰσπανίᾳ. Ὁ πρῶτος ξανάρχεται στὴ γῆ, θυματουργεῖ, τὸ εἶδωλον γίνεται τοῦ πλήθους. Ὁ δεύτερος παρουσιάζεται καὶ φυλακίσκει τὸν πρῶτον. Μέσσω στὴ φυλακίᾳ τοῦ μιλεῖ μὲ λόγια στορογγυλά, σκληρὰ, τελειωτικά. Ἄν ἔπρεπε νὰ ξαναγυρῶσιν στὸν κόσμον. Μήτε πού ἔχει, μήτε πού τοῦ δίνεται τέτοιο δικαίωμα. Ἡ ρητορικὴ τοῦ ἱεροξεταστῆ ἀκατάβλητη. Θὰ μπορούσε νὰ τὸν ξαναθανατώσῃ τὸ Σωτήρη, κανεῖς δὲ θὰ τολμοῦσε νὰ μιλήσῃ. Περιορίζεται, συγκυταβατικά, νὰ τὸν ἐξορίσῃ. Τράβη δρόμον. Τὸ ἐπεισόδιον ξετυλίγεται μ' ἐπικὴ μεγαλοπρέπειαν στὸ ἔργον τοῦ Δοστογέφσκη. Βεβαίωτατα. Ὁ κοσμάκης συνιθίζει νὰ λήῃ στοχαστικά: Ἄν ὁ Χριστὸς ξαναρχότανε, θὰ τὸν ξανασταυρώναν. Θὰ μπορούσε κανεῖς νὰ συμπληρώσῃ: ὁ πάπυ καὶ ὁ παπᾶς. Καὶ εἰλικρινέστατα, καὶ μὲ βαθιὰ τὴ συνείδησιν πὼς δουλεύουνε γιὰ τὴν

θρησκείᾳ. Ἔτσι τράβηξε μπροστὰ ὁ Καθολικισμός. Μὰ σ' ἐμᾶς ἐδῶ; Ἀλλάζονε κάπως τάντικείμενα. Μὰ ὁ ἱστορικὸς νόμος δείχνεται σὲ πολλὰ ὁ ἴδιος.

107

Ἡ συμπάθει καὶ ὁ σεβασμός κρύβουνε μέσσω τὸν κριτικώτερον νοῦ καὶ βλέπουνε καὶ αὐτὲς τὶς ἀδυναμίες τοῦ κρινόμενου καθαρώτερον ἀπὸ τὴν ἀντιπάθει καὶ ἀπὸ τὴν ἄρνησιν. Σύγκρινε τὸ λιβέλλον τοῦ Remy de Gourmont γιὰ τὸ Sully Prudhomme τὸν καταχωρισμένο σ' ἓνα φυλλάδιον τοῦ «Mercure de France», μὲ τὴ μελέτη τοῦ Gaston Paris γιὰ τὸν ἴδιον τὸν ποιητὴν στὸ βιβλίον του «Penseurs et poètes». Καὶ μολαταῦτα ὁ Ρεμὺ Γκουρμόν εἶναι κριτικὸς ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς Γαλλίας.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜὴ

Ἡ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Τόσο σκολιάστηκε, τόσο κοροϊδεύτηκε καὶ τόσο κατακρήνηκε τὸ ποίημα τοῦ κ. Βάραγγου Στέφα πού δημοσίεφεσιν στὸ περασμένο σου φύλλον, ὥστε ἀναγκάζομαι νὰ παρουσιάσω ὡς ἐξ ἐπαγγέλματος συνήγορός σου καὶ νὰ σοῦ ζητήσω τὸ ἐλεύθερον βῆμα σου τῆς «Κοινῆς Ἰνώμης» γιὰ νὰ τὸ διαφεντέψω τὸ χλιοκατατρεγμένο.

Ὁ κ. Βάραγγος Στέφας (ὅχι ἀνύπαρχον πρόσωπον, καθὼς εἶπανε καὶ διαδόσανε μερικοὶ καλοσυνειδητοὶ κύριοι, μὰ γνωστὸς ὑπάλληλος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ μέλος τοῦ «Ἐκπαιδευτικοῦ (Ὀμίλου)» ἔκαμε τὸ φοβερὸν κακούργημα νὰ μεταχειριστῆι στὸ ποίημά του ἀσυνείθιστες λέξεις πού δλεσ βρίσκονται μέσσω στὰ Δημοτικὰ τραγούδια καὶ στὰ Ἑπειρωτικὰ γλωσσάρια. Ἄν πρέπει νὰ κρεμαστῆι γι' αὐτό του τὸ ἔγκλημα, τραβῶ πρώτος ἐγὼ τὸ σκοινὶ τῆς κρεμάλας του.

Ἄν βρεθῆκαν μερικοὶ νὰ τὸν κοροϊδέψουνε, δὲ σημαίνει τίποτα. Μήπως δὲν κοροϊδεῖε ἄλλοτε; στὴν ἐφημερίδα του ὁ κ. Πῶπ τὶς «Ἀλυσίδες» τοῦ Παλαμᾶ; Καὶ μήπως δὲ βρίσκονται Πῶπηδες, δηλ. στενοκέφαλοι καὶ κακόπιστοι, καὶ ἀνάμεσά μας καὶ μάλιστα ἀνάμεσα στοὺς μυητούς; Ἄσυνήθιστες λέξεις μεταχειρίστηκε καὶ ὁ Μαθίλης στὰ σονέτα του, καὶ ὁ Ἑρμονας στὰ σονέτα «Τῆς Ζωῆς» καὶ στὴν «Ἄρ-

γώ» του, κι ὁ Γρυπάρης στοὺς «Σκαραβίους καὶ Τερακότες» του κι ὁ Θεοτόκης στὰ «Γεωργικά» του. Αἱ, λοιπὸν ἂν κι ὁ Βάραγγος Στέφας στὴ «Συμφωνία τῆς Ζωῆς» μεταχειρίστηκε ἀντὶ τοῦ συνηθισμένου *νούφαρα* τὸ ἀσυνήθιστο «*νέρατά*» κι ἀντὶ τοῦ «*λάγνοι*» τὸ «*μάχλοι*» κι ἀντὶ τοῦ «*φαρμάκι*» τὸ «*γιδός*» (= *ιός*), καὶ μερικὰ ἄλλα τέτια, πρέπει νὰ κρεμαστῆι;

Ἐγὼ θαρρῶ πὼς ἀξίζει κρεμάλα κείνος ποὺ θὰ κλείσει ἕναν ποιητὴ μέσα σὲ μαντρί ποὺ βόσκουν δορισμένες καὶ καθιερωμένες λέξεις καὶ θὰ τὸν ὑποχρεώσει μόνο αὐτὲς νὰ μεταχειρίζεται.

Δικός σου

ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ

«Ο ΓΛΑΥΚΟΣ»,

Φίλε «*Νουμά*»,

Κάπου τώρα τελευταία διάβασα πὼς τὸ νέο ὑποβρύχιο ἢ Κυβέρνηση τὸ βάπτισε «*Γλαῦκος*». Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, ἤξερα πὼς αὐτὸ τὸ ὄνομα εἶταν ἀρχαῖο, μὰ τί σκέση μποροῦσε νάχη μὲ τὸ ὑποβρύχιο δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω κ' ἔτρεξα στὸ λεξικό. Ἀπ' αὐτὸ ἔμαθα πὼς εἶταν ἕνας ψαράς, ποῦξερε γερὸ κολύμπι καὶ πὼς ἀφοῦ ἔφαγε ἕνα μαγικὸ βοτάνι μεταμορφώθηκε σὲ θαλάσσια θεότητα.

Θὰ μοῦ πεις, ἔμεινα ἱκανοποιημένος; Κάθε ἄλλο. Βέβαια τὰ κράτη παίρνουν ἀπὸ τὴν ἱστορία τους καὶ βραβτίζουσι τὰ καράδια τους. Μὰ τὲ νὰ ξεσκαλίξης τὴν ἀρχαιότητα γιὰ ναῦρης ἕνα Γλαῦκο, ποὺ τόσο τόσο δὲν ἔχει ἱστορικὴ σημασία κ' οὔτε καὶ σκέση μεγάλη μὲ τὸν τύπο αὐτοῦ τοῦ καραβιοῦ, μὰ τοὺς Ὀλυμπίους, θαρρῶ πὼς μονάχα μὴ ἑλληνικὴ Κυβέρνηση μποροῦσε νὰ τὸ κἀνη. Χάθησαν βλέπεις, τὰ ὀνόματα ἀπὸ πῶς κοινὴ ἐποχὴ, ποὺ τὴ θυμᾶται ὁ κόσμος καὶ τίγε ξέρει καλλίτερα ἀπὸ τὴν ἀρχαία καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴ μυθολογία τῆς ἀρχαίας.

Τί τοὺς ἐμπόδιζε νὰ τὸ βγάλουν Παπανικολῆ, Πιπίνο, Κανάρη (ἂν κ' ἔχουμε Κανάρη) ὀνόματα ζωντανὰ στὴ μνήμη τοῦ λαοῦ καὶ ποὺ σὲ μιὰ κρίσιμη στιγμή θάχε ὁ κυβερνήτης του νὰ πῆ λίγα λόγια ἀπὸ τὴν ἱστορία καὶ νὰ ἠλεχτήρησεν τὰ παλληκάρια, ποὺ θάναί ἐκεῖ μέσα κ' ἔτσι νὰ ξαναδιοῦμε ἕνα καινούργιο Παπανικολῆ, ἕνα καινούργιο Πιπίνο, ἕνα καινούργιο Κανάρη!

Πότε, μὰ πότε πιά θὰ γλυτώσουμε ἀπ' αὐτὸν τὸ προγονισμό!

Samsoun

ΕΣΜΕΡΙΤΗΣ

Ο ΕΦΤΑΨΥΧΟΣ

Φίλε «*Νουμά*»

Μοῦ φαίνεται πὼς κάνεις λάθος γράφοντας πὼς «ἢ Κυβέρνηση ἔκαμε τὸ χρέος τῆς» μὲ τὸ ὄριο τῆς ἡλικίας τὸν πέταξε τὸ Μιστριώτη ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο».

Ἡ Κυβέρνηση κανένα χρέος δὲν ἔκαμε, γιὰτὶ δὲν εἶχε καὶ κανένα χρέος νὰ κάμη. Ὅ,τι ἔκαμε, τὸ ἔκαμε ὁ Νόμος. Καὶ ὁ νόμος δὲν τὸν πέταξε καθόλου τὸν κ. Μιστριώτη ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο. Τὸν κάθησε μάλιστα στὸ σέβερκο τῆς Παιδείας, ἀκόμα πῶς ἀσύδοτο, παρ' ὅ,τι εἶτανε ὡς τώρα.

Ὁ κ. Μιστριώτης εἶναι ἐπίτιμος καθηγητής. Ὁ ταχτικὸς καθηγητὴς μπορεῖ νὰ παυτῆ, — τὸν ἐπίτιμο ποῖς μπορεῖ νὰ τὸν πάψη;

Ὁ κ. Μιστριώτης δὲν παίρνει μιστό, παίρνει σύνταξη, ἴσια μὲ τὸ μιστό. Τὸ μιστό μπορεῖ νὰ τοῦ τὸν κόψη ὁ ὑπουργός, — τὴ σύνταξη οὔτε καταδικαστικὴ ἀπόφαση μὲ ἰσόδια δεσμὰ μπορεῖ νὰ τὴν κόψη κανεὸς.

Ὁ κ. Μιστριώτης φιγουράρει πρῶτος καὶ καλῆτερος στὸ πρόγραμμα τοῦ Πανεπιστημίου γιὰ τὸ «*χειμερινὸν ἐξάμηνον τοῦ 1911—1912*» καὶ διδάσκει ταχτικὰ δυὸ φορὲς τὴ βδομάδα. Στὸ πρῶτο μάθημά του εἶπε μάλιστα πὼς «ἔφ' ἔσον ἀναπνέω δὲν θέλω ἰκνήσει ἵνα ἐκτελέσω τὸ ἐμὸν καθήκον» — δηλαδὴ «ὡς καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὡς φρουρός τῆς ἐθνικῆς γλώσσης» του.

Ὁ κ. Μιστριώτης, σὰν ἐπίτιμος καθηγητῆς ποὺ εἶναι, ἔχει λένε ἀπάνω στοὺς φοιτητῆς ὄλα τὰ δικαιώματα, καὶ ἔλη τὴν ἐξουσία ποὺ ἔχει κάθε ταχτικὸς καθηγητῆς. Θὰ ἐξετάζη, θὰ βαθμολογή, — δηλαδὴ τὸ κόμμα του, κόμμα πάντα, καὶ ἢ τρομοκρατία ἀπάνω στοὺς γλωσσομόντορές του, τρομοκρατία. — Ἄλλαξε ὁ Μανωλιός, κ' ἔβαλε τὰ ρούχα του ἄλλιως, καὶ βρεθήκανε καλῆτερα. . .

Αὐτὸ ὅμως τὸ δικαίωμα καὶ αὐτὴ τὴν ἐξουσία, νὰ ἐξετάζη δηλαδὴ καὶ νὰ βαθμολογή ὁ κ. Μιστριώτης, νομίζω πὼς ἔβκανε τὸ χρέος τῆς ἂν τὰ πρόσεχε ἢ Κυβέρνηση. Τέτοιο ζήτημα βγήκε στὴ μέση καὶ πέρσι, ποὺ ὁ μακαρίτης Λαμασκηνός, σὰν ἔγινε ἀπὸ ταχτικὸς ἐπίτιμος καθηγητῆς τοῦ Ἐμπορικῶν Δικαίων, ἐξακολούθησε ταχτικὰ τὸ μάθημα γιὰ λίγον καιρὸ πρὶν πέση ἄρρωστος. Εἶπανε τότε Νομικοὶ καὶ Γενικοὶ Γραμματεῖς πὼς ὁ ἐπίτιμος καθηγητῆς κ' ἐξετάζει καὶ βαθμολογεῖ. . . Αὐτὸ λέγει καὶ ἢ Κυβέρνηση τοῦ κ. Βενιζέλου μὲ τὸ ὄριο τῆς ἡλικίας ποὺ ψήφισε ἢ Βουλὴ;

Ἀθήνα, 18 τοῦ Ὀκτώβρη 1911.

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ (*)

4

Τὸ ἄλλο τὸ πρωὶ μόλις ξυπνήσαμε, ὁ Νίκος βγήκε στὸ παράθυρο καὶ πρόσμεινε ὅσο πού περᾶσανε οἱ ἔφημεριδες. Πήρε τὸ Μηνύτορα καὶ τὸν ξεδίπλωσε βιαστικά. Τὰ μάτια του σταματήσανε στὴν πρώτη τὴ σελίδα καὶ διάβασε λίγα λεπτά τῆς ὥρας κάνοντας δύο τρεῖς φορές τὸ συνηθισμένο του σπασμὸ τοῦ σαγονιοῦ, πού δεν τὸν εἶδα νὰ τὸν κάμει τὴν περασμένη μέρα καὶ νόμισα πὼς τονὲ λησιμόνησε.

«Νά, δὲς ὁ Θέμης Φλοισβὸς κάνει τὴν ἐπίδειξή του», μού εἶπε τέλος δίνοντάς μου τὴν ἔφημερίδα.

Τὴν πήρα καὶ διάβασα γραμμένα σὲ χρονογράφημα ὅσα μᾶς εἶχε δηγηθεῖ ὁ Νίκος στὴν μπέρα. Ὁ Θέμης Φλοισβὸς τὰ ἱστοροῦσε μὲ τὴν ὑπογραφὴ του, σὰ νὰ τὰ εἶχε δεῖ μὲ τὰ μάτια του καὶ ἀφίνοντας νὰ νοηθεῖ πὼς τὰ εἶχε ζήσει ὁ ἴδιος. Προσκαλοῦσε τὸ ρωμαϊκὸ νάφισοι τὸ ρουσφέτι καὶ τίς ἐκλογές, πού εἶχαμε καίνας τίς μέρες, καὶ νὰ ζήσει μιὰ ζωὴ μὲ ποίηση, μὲ μουσικὴ, μὲ στρατὸ, μὲ μεταρσίωση καὶ μὲ μεθήσι. Δὲν εἶχε ξεχάσει νὰ τὰ βάλει καὶ μὲ τὸν οὐρανὸ τῆς Ἀττικῆς πού δὲ βρέχει συχνά, καθὼς στὴ Βαριοθάλασσα.

Ὁ Νίκος ντύθηκε στὸ μεταξὺ πού διάβαζα. Εἶχε φορέσει τὴν ἴδια ντυμασιὰ πού φοροῦσε καὶ τὴν περασμένη μέρα.

«Τὶ διάβολο καὶ σήμερα θὰ βγεις ὅξω σὰν ταξιδιώτης ;» τοῦ εἶπα καὶ πήρα τὸ καπέλο μου νὰ φύγω, γιατί βιαζόμουνα νὰ πάω στὸ γραφεῖο μου.

«Ἔτσι βγαίνουμε στὸ Μόναχο. Ἀλλὰ Ροῦμπενς», μού ἀποκρίθηκε, φορώντας τὸ χνουδωτὸ γυαλιστερό καθούκι μὲ τὸ στενὸ τὸν κόθρο.

Ἐκαμα νὰ βγῶ.

«Στάσου, θάρθω καὶ γώ», μού εἶπε κ' ἔρριξε ἀπάνω του μιὰ μακριὰ πρᾶσινωπὴ πελερίνα.

Βγήκαμε στὸ δρόμο.

«Πέρασε ἡ ὥρα, πρέπει νὰ τρέξω», τοῦ εἶπα σὰ φτάσαμε στὴν Ὀμόνοια κ' εἶδα πὼς ὁ κόσμος στεκόταν καὶ τὸν κοίταζε.

Χωριστήκαμε.

Τὸ ἀπόγευμα δὲν ἦρθε ὁ Βελαδράπας νὰ μὲ πάρει ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου, ὅπως τὸ συνήθιζε. Κατάλαβα πὼς θάτανε μὲ τὸ Νίκο καὶ δὲ μὲ χρειάζοτανε. Τὸ βράδι ἦρθε ὁ Νίκος πολὺ ἀργὰ νὰ κοιμηθεῖ. Εἶμουνα στὸ κρεβάτι κ' ἔκαμα πὼς δὲν τὸν ἔνωσα.

Τὸ πρωὶ, σὰν ξύπνησα κ' ετοίμαστηκα νὰ φύγω, μού φάνηκε πὼς ἔκαμα καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιο. Τὸ ἄλλο βράδι δὲν ἦρθε δλότελα νὰ κοιμηθεῖ. Πέρασαν ἔτσι τρεῖς τέσσερες μέρες. Φαίνεται πὼς δὲν εἶχε καὶ αὐτὸς τὴν δρεξὴ μου. Εἶμουνα εὐχαριστημένος

καὶ θὰ τοῦ χάριζα καὶ τὸ Βελαδράπα ἀκόμα, πού δὲν τὸν ξαναεἶδα, ἀ δὲν πιθυμοῦσα τὴ Θάλεια καὶ ἀ δὲν ἐβλεπα κίβλας πὼς τὸ βράδι εἶχε καλὴ παράσταση στὸ θέατρο πού ἔπαιζε ὁ Βελαδράπας. Τὸ δειλινὸ λοιπὸν ἀποφάσισα καὶ τράβηξα ἴσα ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου στὸ σπίτι του. Κατέβηκε ἡ ὑπερέτρια καὶ μού εἶπε πὼς εἶχε φύγει ἀπὸ ὦρα.

«Μόνος του ;» ρώτησα.

«Ὅχι μὲ τὴν κυρία Θάλεια καὶ μ' ἓνα φίλο του πού ἦρθε τώρα».

Ὁ δρόμος θόλωσε μπροστά μου. Δίχως νὰ τὸ νιώσω τράβηξα στὸ Ζάππειο. Σὰ βρήκα τὴν πλατεῖα ἀδειανή, τότε στοχάστηκα πὼς φρουσοσε βοριάς καὶ δὲν εἶχε λόγο νάβγει ἐκεῖ ὁ Βελαδράπας. Γύρισα κ' ἔψαξα στὰ ζαχαροπλαστεῖα πού ἤξερα πὼς ἄρρεσε τῆς Θάλειας νὰ πηγαίνει. Σ' ἓνα ἀπὸ αὐτὰ εἶδα τὸν ποιητὴ Βιδούρη καθισμένο σ' ἓναν κύκλο ντιστεγκέδων. Εἶχε ἀφίσει τὸ μουστάκι του καὶ αὐτὸς. Μού ἔρριξε μιὰ ματιὰ σὰ νὰ μὲ γνώρισε καὶ καρτεροῦσε νὰ τονὲ χαιρετήσω. Δὲν ξέρω τί μού ἦρθε καὶ δὲν τοῦ ἔβγαλα ἀμέσως τὸ καπέλο. Ἐπειτα στοχάστηκα πὼς μπορούσα νὰ ρωτήσω αὐτόνε μὴν τοῦς εἶδε. Μὰ εἶτανε πιά ἀργὰ κ' ἔφυγα φουρκισμένος μὲ τὴ χωριατιά μου.

Μού εἶταν ἀδύνατο νὰ ὑποφέρω τὴν ἰδέα πὼς ὁ Νίκος εἶναι κοντὰ στὴ Θάλεια. Ἦθελα νὰ λοικικεντῶ, ἔφερνα στὸ νοῦ μου τὴ φρονιμάδα τῆς Θάλειας, θυμόμουνα τίς περιγελαστικὲς ματιές πού τοῦ ἔρριχνε τὴν ἡμέρα πού τὸν πρωτοεἶδε, τὸ ἔξαρνισμά της ἀπὸ τὰ λόγια του, τὴν περιφρόνηση πού ἤξερα πὼς εἶχε σὲ ὅλη τὴ φάρα τῶν ἀκαμάτιδων ποιητῶν, τὰ στοχαζόμουνα ὅλα αὐτὰ καὶ ἡσύχαζα γιὰ μιὰ στιγμή. Μὰ πάλε ἡ ἰδέα πὼς ὁ Νίκος εἶναι κοντὰ τῆς μού ξανακεντούσε τὴν καρδιά. Δὲν ἐβλεπα τὴν ὦρα πού θάρχιζε τὸ θέατρο. Φανταζόμουνα πὼς δὲν εἶτανε δυνατὸ τὰ λείψει ἐκεῖνη τὴ βραδιά ἢ Θάλεια. Μιὰ στιγμή ἀποφάσισα νὰ ξαναπάω σπίτι της νὰ ρωτήσω γιὰ τὸ Βελαδράπα, βρισκοντάς ἀφορμὴ νὰ τοῦ γυρέψω εἰσιτήριο. Μὰ ἡ σκέψη, πὼς μὲ ξέχασε τώρα πού ἦρθε ὁ Νίκος, μὲ κράτησε. Μισὴ ὥρα πρὶν ἀρχίσει τὸ θέατρο πήγα κ' ἔπιασα μιὰ σκοτινὴ γωνιά στὸ δρόμο πού θὰ περνοῦσε ὁ Βελαδράπας. Εἶχα σκοπὸ ἂν περάσει μόνος μὲ τὸ Νίκο νὰ μὴν τοῦς μιλήσω μὰ ἂν εἶτανε καὶ ἡ Θάλεια μαζί, τότε νὰ πάω μαζί τους.

Δὲν περᾶσανε πολλὲς στιγμὲς καὶ νάτοι, ρχόντανε κ' οἱ τρεῖς. Μὰ ἀντίς νὰ τραβήξω ἴσα σ' αὐτούς, ἔστριψα στὸν ἄλλο δρόμο καὶ τράβηξα σπίτι μου. Κάθισα στὰ σκοτινὰ καὶ μού ρχότανε νὰ κλάψω. Μὰ ἡ ἰδέα αὐτὴ μ' ἔκαμε γελοῖο στὸν ἑαυτό μου καὶ πετάχτηκα. Ἀναψα τὸ φῶς, συγυριστήκα λίγος καὶ τράβηξα ἴσα στὸ θέατρο.

Ἡ παράσταση εἶχε ἀρχίσει. Παίζαν ἓνα δράμα πού ξεχνῶ τὸν τίτλο του. Εἶταν ἐρωτικὸ καὶ γινότανε στὸ σπίτι ἐνὸς παπᾶ. Ἐφτασα τὴν ὥρα πού ἓνας νέος φοιτητῆς φιλιότανε μὲ τὴν ξαδέρφη του. Ἐνας καλόγερος καθισμένος παραπέρα τοῦς κοίταζε λοξά, κάνοντας πὼς διάβαζε. Γύρισα κ' ἔρριξα ματιές γύρο στὰ θεωρεῖα, ὅπου ἤξερα πὼς ἦθελε νὰ πηγαίνει ἡ Θάλεια. Δὲν μπόρεσα νὰ τὴ δῶ καὶ

(*) Κοίταξε ἀριθ. 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450 καὶ 451.

Ξαναπρόσεξα στη σκηνή. Σάν τέλιωσε ή πρώτη πράξη, μπαίνοντας πάλι στην πλατεία, ξαγνάντισα σ' ένα από τὰ πρώτα θεωρεία τή Θάλεια, πού κοιτάζε με τὰ γυαλιά κάπου άγνάντια της. Είταν άργα πιά και κάθησα στη θέση μου. Δέν μπορούσα νά τή βλέπω από κεί. "Όταν Ξανάκλεισε ή σκηνή, σηκώθηκα και πήγα και στάθηκα αντίκρου στό θεωρείο. Είταν ή Θάλεια μόνη με τὸ Νίκο. Ήκεινη κοιτάζε πάλι με τὰ γυαλιά κι ὁ Νίκος καθότανε δεξιά. της άκκουμπημένος στό χέρι του, άδιάφορος κι άγέλαστος σάν πάντα και παίζοντας τὰ δάχτυλά του στά μακριά του τὰ μαλλιά. Ήδειχνε πώς δέν πρόσεχε κανένανε τριγύρο του. Τούς έρριχνα κρυφές ματιές προσέχοντας νά μή με δει ή Θάλεια πώς κοιτάζω. Μιά εκείνη είχε τὸ νού της σάλλα θεωρεία. Μιά στιγμή έσκυψε κ' εἶπε κατιτίς τοῦ Νίκου, δίνοντάς του τὰ γυαλιά, μα αὐτός οὔτε κουνήθηκε. Κάτι θά τῆς εἶπε μόνο, φαίνεται, γιατί εκείνη γέλασε Πήγα πιδ κοντά και στάθηκα στη μέση τῆς πλατείας με τὴν έλπίδα πώς θά με πάρει εκεί τὸ μάτι της και θά με κράξει. Κόντεθε όμως νά περάσει τὸ διάλειμα κ' ή Θάλεια δὲ γύριζε τὰ μάτια κάτω. Δέν μπόρεσα νά κρατηθῶ άλλο, άνέδθηκα και χτύπησα στό θεωρείο.

Σά μπήκα μέσα ὁ Νίκος δέν ταραχτήκε απ' τὴ θέση του. Ή Θάλεια μούδωσε τὸ χέρι:

«Τί γίνετε; Νά μή σᾶς δοῦμε τόσες μέρες;» μού εἶπε.

Ήπάντησα πώς εἶχα πολλή δουλιὰ στό γραφείο μου.

«Βλέπετε πώς εἶναι έπιμελής ὁ ξάδερφός σας δέν εἶναι σάν κ' εἰσᾶς» γύρισε κ' εἶπε τοῦ Νίκου.

«Μοιάζετε», άπάντησε εκείνος δίχως νά κοιτάξει.

«Πώς σᾶς φαίνεται τὸ δράμα;» ρώτησα τὴ Θάλεια.

«Σαχλό. Βαρέθηκα. Σᾶς άρέσει σᾶς;»

Ήπάντησα πώς μού φάνηκε λίγο αίσθηματικό, όμως με συγκίνησε.

«Προτιμῶ τὰ γέλια από τίς συγκινήσεις. Τὰ δράματα με πλήττουν. Κι ὁ ξάδερφός σας εἶνε σύμφωνος.— Ή όχι;» ρώτησε τὸ Νίκο.

«Σὲ τί παρακαλῶ;», άπάντησε κείνος σά νά μὴν πρόσεξε τί εἶπε ή Θάλεια.

«Πώς πλήττετε και σεις στὰ δράματα.»

«Σ' αὐτὸ τὸ δράμα ναι», εἶπε ὁ Νίκος.

Ή Θάλεια πήρε τὰ γυαλιά και κοιτάζε αντίκρινά: «Τί αναιδέια! Τί φανερά πού τὸν κοιτά! Τρελλάθηκε μαζί του. Αὐτὸ καταντᾶ σκάνταλο», εἶπε ξαναγυρίζοντας στό Νίκο.

«Δέν άφίνεις τὸν κοσμάκη νά κοιτάζεται», μурμουρίσει κείνος.

Τὸ «δέν άφίνεις» μ' έκαμε νά παραξενευθῶ. Μά ήξερα τὸ Νίκο πού έπαιρνε γλήγορα θάρρος.

Χτύπησε τὸ κουδούνι στη σκηνή κ' έκαμα νά φύγω.

«Ποῦ πάτε» ρώτησε ή Θάλεια.

«Κάτω στη θέση μου.»

«Έδῶ έχει κάθισμα» άκούτε πιδ καλά από δῶ.»

Κάθησα ανάμεσα από αὐτὴ κι από τὸ Νίκο. Ή

παράσταση Ξανάρχισε κι ὁ Νίκος έκλεισε τὰ μάτια γέρνοντας τὸ κεφάλι του στό χέρι σὲ τρόπο πού νά φαίνεται καλύτερα από γύρο πώς κοιμάται. Ή Θάλεια Ξαναπήρε τὰ γυαλιά και κοιτάζε αντίκρινά.

«Νάτος Ξανακοιμήθηκε», εἶπε σὲ λίγο άφίνοντας τὰ γυαλιά κ' έσκυψε άποπίσω μου και χτύπησε με τὴ βεντάλια της τὸν ὦμο τοῦ Νίκου.

«Άσε με, παρακαλῶ νυστάζω», τῆς εἶπε τοῦτος δυνατά.

«Στ! στ!» φωνάξανε από τὴν πλατεία. Κάποιο γυρίσαν κιόλα και κοιτάξανε.

«Δέν εἶν' έδῶ ξενοδοχείο», τοῦ σφύριξε και πάλι ή Θάλεια.

Ὁ Νίκος δέν κουνήθηκε. Ή Θάλεια Ξανακοιτάξε στη σκηνή λίγες στιγμές κ' έπειτα πήρε πάλι τὰ γυαλιά της.

Σὲ λίγο ὁ άδερφός της κόρης πού άγαπούσε τὸν ξάδερφό της, ένα δυστυχισμένο ήλιθιο παιδί, μπήκε στη σκηνή και τὸ θέατρο σείστηκε από τὰ γέλια. Ή Θάλεια γύρισε κι αὐτὴ πρὸς τὴ σκηνή και γέλασε μαζί. Ὁ Νίκος δέν ταραχτήκε.

«Δέστε τον, κάνει πώς κοιμάται. Άφίστε τώρα τὰ καμώματα» δὲ σᾶς στέκουνε» τοῦ μурμουρίσει πάλι ή Θάλεια σκίθοντας μπροστά μου κ' έκαμε νά τὸν Ξαναχτυπήσει με τὴ βεντάλια της.

Τῆς έπιασα τὸ χέρι.

«Σᾶς ένοχλήσαμε; Άλλος από δῶ. Πολύ ρωμαντικός γίνετε άπόψε», μού εἶπε και Ξαναπήρε τὰ γυαλιά της και κοιτάζε τριγύρο δσο πού έκλεισε ή σκηνή κ' ή παράσταση τέλιωσε.

Κάτω στην πόρτα βρήκαμε τὸ Βελαδράπα.

«Έ, τὸ πήρες λοιπὸν τὸ μπιλιέτο;» μού εἶπε μόλις με εἶδε.

«Ποῦ μπιλιέτο;»

«Πώς ήρθες τότε;»

«Πλέρωσα κ' ήρθα.»

«Δέν πέρασες από τὸ σπίτι σου; Δὲ σοῦ τῶδοσε ή επιτονοικουρά σου;»

«Όχι», τοῦ εἶπα.

«Και γὼ τούς άφισα τουτουνοῦς στην μπέρα κ' ήρθα στό γραφείο σου. Δὲ σὲ βρήκα και κ' έτρεξα μὴν εἶσαι σπίτι σου.»

«Μοναχούς στην μπέρα», εἶπα μέσα μου και μού ήρθε νά τοῦ δῶσω μιὰ στό μουσούδι.

Ή Θάλεια στεκότανε και κοιτάζε τὸν κόσμο πού έθγαινε. Ὁ Νίκος είχε φορέσει τὴν πελερίνα του με σηκωμένο τὸ γιακά και μурμουρίζε στίχους, μισοκλείνοντας τὰ μάτια. Εἶδα πώς είχε βγάλει τὸ φτερό από τὸ καπέλο του.

«Εἶχες δίκιο», τοῦ εἶπε ὁ Βελαδράπας, άμχ βγήκαμε στό δρόμο, «άπόψε δὲ μού άρεσε διόλου τὸ δράμα. Άνόρεχτα έπαιξα τὸ μέρος μου.»

»Τί μέρος, βρέ; Ήπερέτης εἰσουνα πάλι τίς βαλιτζες έφερες δίχως νά βγάλεις λέξη», τοῦ φώναζε ή Θάλεια σθημένη στὰ γέλια.

«Ψεύτικο, κατώτερο έργο» δὲ μεταρωίώνει, δέν άφίνει τίποτε γιὰ τὸ περιθώριο», έακολούθησε ὁ Βελαδράπας χωρὶς νά προσέξει τὴν άδερφή του.

Ὁ Νίκος δέν άπάντησε και τράβηξε μπροστά. Ή Θάλεια και γὼ μείναμε πίσω.

«Απόψε βλέπω είσαστε πολύ συγκινημένοι», μου είπε.

«Και σεις πολύ φαιδρή· σ'ας διασκεδάζει ε'ξάδερφός μου.»

«Μή σ'ας πειράζει;»

Λέν τ'ης απάντησα.

«Είστε γελοίος», μου ξαναείπε ύστερα από μικρή σιωπή.

Κι αλήθεια γελοίος φαινόμουνα στον έαυτό μου ελη την ώρα έπειτα, σ'αν την άφισαμε στην πόρτα της και γυρίσαμε με τ'ο Βελαδράπα και τ'ο Νίκο στον καφενέ, έπου σμίξαμε τ'ο Θέμη Φλοισβο.

5

Τ'ο άλλο τ'ο απόγειομα έφυγα νωρίτερα από τ'ο γραφείο μου και τράβηξα στο Βελαδράπα. Βρήκα τ'α δυ' αδέρφια π'ου μαλλώνανε. 'Ο Βελαδράπας ήθελε ν'α γράψει κ' ή Θάλεια τονέ διάζε ν'α τ'η συνοδέψει δ'ω ν'α δει τ'η διαδήλωση π'ου θ'α γινότανε. Τ'ου είχε πάρει τ'ο χερόγραφο και τ'ο κρυψε.

«Γράφεις κι αύριο. Έλα τώρα, σήκω», τον τραβούσε.

«Λές π'ως βρίσκεται ή δρεξη έποτε σου καπνίσει έσένα; Έπειτα τ'ο ξέρεις π'ως σ'αίνουμαι τ'ην πολιτική και τ'α πλήθη», φώναξε ε' Βελαδράπας.

Βόηθησα και γ'ω και τονέ σηκώσαμε από τ'ο τραπέζι.

‘Η Θάλεια π'ηγε ν'α βάλει τ'ο καπέλο της.

«Α'ι σιχτήρ, δέν είναι ζωή αυτή! Τ'ο φριχτότερο πράμα είναι ν'α μη σ'ε νιώθουνε σ'τ'ο σπίτι σου», μουμούρισε ε' Βελαδράπας, βουρτσίζοντας τ'η ζακέτα του και σ'αίζοντας τ'α μαλλιά μπ'ρος στον καθρέφτη. Τ'ο μούσι, τ'ου είχε απαιτήσει εκείνες τ'ις μέρες ε' θιασάρχης του και τ'ο ζούρισε.

‘Η Θάλεια ξαναήρθε κρατώντας σ'τ'ο χέρι ένα φαλλίδι κ' ένα μάτσο άσπρο και μπ'λε κορδόνι. Έκοψε ένα κομάτι και τ'όδεσε σ'τ'ο στήθος της.

«Έλα, σ'άσου ν'α σου βάλω και τ'ο δικό σου», είπε έπειτα στον αδερφό της.

«Κάνε μου τ'η χάρη, ξεφορτώσου με· δ'ε φτάνει π'ου μουκοφες τ'η διάθεση.»

‘Η Θάλεια, σ'α ν'α μ'ην άκουσε, έκοψε ένα κομάτι και τονέ σίμωσε.

«Άμε σ'τ'ο διάλογο, σου είπα· θ'α μ'ε'κ'αμεις και γελοιο τώρα», τ'ην έσπρωξε ε' Βελαδράπας.

«Καλά, μη θ'ες ν'α βάλεις κ' έπειτα ξαναγύρεψε τ'άλληρο τ'ου μπαμπά», τ'ου είπε κείνη σοβαρά.

Μουμούρισε λίγο, μ'α τ'ην άφισε και τ'ου έδωσε τ'ο κορδόνι σ'τ'ην κουμπότρυπα. Έγ'ω κι από οικογενειακή παράδοση και σ'α δημοκράτης π'ου είμουνα, συμπαθούσα τ'ο κορδόνι και δέν είχα λόγος ν'α τ'ης φέρω αντίσταση.

Βγήκαμε σ'τ'ην Όμόνοια. ‘Η Θάλεια μετρούσε μ' εύχαρίστηση τ'α μαγαζιά και τ'α σπίτια π'ου είχαν κρεμασμένα κορδονικά σημάδια, κι ε' Βελαδράπας ξέχασε τ'ην άνορεξιά του κοιτάζοντας τ'ις όμορφες σ'τ'ο δρόμο και σ'τ'α παράθυρα και κουντώντας με όταν καμιά τ'ου άρρεσε ξεχωριστά. ‘Η διαδήλωση πέ-

ρασε τέλος κ' ή Θάλεια κουρασμένη π'α γύρεψε ν'α καθίσουμε.

«Πάμε σ'τ'ην μπίρα», είπε ε' Βελαδράπας, «ν'α βρούμε και τ'ους άλλους.»

«Ποιους άλλους;» ρώτησα.

«Τ'ο Νίκο και τ'η λοιπή παρέα.»

«Μ'ε συμπαθάτε έμε ν'α σ'ας άφίσω», είπα και σ'τάθηκα.

«Έλάτε και δ'ε θ'α χ'άσετε· ν'α τ'ους δείτε π'ως είναι όλοι τους», μου είπε ή Θάλεια.

«Τ'ους ξέρω.»

«Τ'ην ποιήτρια και τ'ον ποιήτριο δέν τ'ους ξέρετε.»

Θέλοντας και μη π'ηγα κοντά τους.

Σ'ε μ'ια σκοτινή άκρη τ'ης μπίρας καθότανε ε' ξάδερφός μου και τριγύρω του οι ίδιοι νέοι π'ου είχα δει σ'τ'ο έξοχικό καφενεδάκι. Έλειπε μόνο ε' Θέμη Φλοισβος και παραπάνω είταν ένας άλλος μελαχρινός νέος και μ'ια κυρία.

«Νάτοι, έδ'ω είναι κ' οι δυ'», μου είπε ή Θάλεια σ'αν μπήκαμε σ'τ'ην πόρτα και τ'ους είδε.

Σηκωθήκανε και χαιρετήσανε τ'η Θάλεια κι ε' Βελαδράπας με παρουσίασε σ'τους δυ' άγνωστους:

«'Ο κ. 'Ιππόλυτος Κλεαρέτης, ή δεσποινίδα 'Ιππολύτα Κλεαρέτη.»

Καθίσουμε. ‘Η Θάλεια κ' ή τελευταία ρίξαν λοξές ματιές ή μ'ια σ'τ'ην άλλη.

«Λοιπόν, τάποφασίσαμε, Θυμάρη», είπε τ'ο Βελαδράπα ένας από τ'ους συγκαθούμενους, π'ου είχα άκούσει π'ως έγραφε ποιήματα με τ'ο ψευδώνυμο Ταγχιόζερ, «τ'ο Σφυρι» θ'άναι ε' τίτλος.»

«Σύμφωνοι», είπε ε' Βελαδράπας.

«Ποιά σ'τήλη θ'α πάρεις έσύ; Ποιόν κ'ύκλο; Καθένας π'ρέπει ν'α διαλέξει μ'ια περιοχ'η και καί ν'α χτυπά. Έγ'ω π'ηρα τ'ο δράμα, ε' Κλεαρέτης τ'η λυρική ποιήση, ή Κλεαρέτη τ'η μουσική και τ'η φιλοσοφία, ε' Μαινάλκας τ'η γερμανική ζωή.»

‘Αλλά γερμανικά θ'α σ'ας τ'α στέλνω», άντίσκοψε ε' Νίκος.

«Είπαμε· τ'α μεταφράζει· ε' Κλεαρέτης· τ'ου τ'α στέλνουμε.»

«Π'ου θ'άναι ε' Κλεαρέτης;» ρώτησε ε' Βελαδράπας.

«Θ'α γυρίζω σ'τ'ην Αίγυπτο για συντρομές», είπε ε' ίδιος ε' Κλεαρέτης.

«Κ' ή δεσποινίδα Κλεαρέτη, σ'τ'η Ρουσία», είπε ένας άλλος.

«Τ'ότε εγ'ω παίρνω τ'ο θέατρο», είπε ε' Βελαδράπας.

«Μ'α τ'ο δράμα τ'ο ανάλαθα εγ'ω», τ'ην έκοψε ε' Ταγχιόζερ.

«Άλλο δράμα κι άλλο θέατρο», ξαναείπε ε' Βελαδράπας· «δέν είναι έτσι, Νίκο;»

‘Ο Νίκος κούνησε τ'ο κεφάλι.

«Και γ'ω π'ηρα τ'ην ιστορία και τ'η φιλοσοφία τ'ης τέχνης», πετάχτηκε από τ'η γωνιά ε' σγουμπός με τ'α γυαλιά και με τ'ο βιβλίο σ'τ'ο χέρι, δίγως ν'α σηκώσει άπ' αυτ'ο τ'α μάτια του.

«Καλά», είπε ε' Βελαδράπας, «μ'α τ'ην πολεμική ποιός θ'α τ'ην πάρει;»

«Πολεμικὸ θάνατι ἔλο τὸ περιοδικὸ ἀπ' ἄκρη σὲ ἄκρη. Θὰ σπάξει, θὰ γκρεμίζει ἀλύπητα τὰ ἔθωλα—»

«Τὶς κεφαλές, τὸν Ἀβραμικο πρῶτον», εἶπε ὁ σγουμπὸς μὲ τὰ γυαλιά.

«Τῆ γενικῆ πολεμικῆ ἔννοῳ», ξαναπέ ο Βελαδράπας, «τὰ κύρια ἄρθρα».

«Ἡ πολιτικὴ ἀποκλείνεται—» τοῦ ἀπάντησε κάποιος.

«Μὰ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα;» ξαναρώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Κι αὐτὰ», φώναξε ὁ Ταγχιόζερ. «Καθαρὴ τέχνη. Σημαία μας θάνατι τὸ γύρισμα στὸν τραγικὸ, στὸν ἥρωικὸ τὸ λυρισμὸ.

«Καὶ στὴ σκληράδα», ξαναπετάχτηκε ὁ σγουμπὸς, ὀχῶς νὰ σηκώσει τὰ μάτια τοῦ ἀπὸ τὸ βιβλίον. Σήκωσε μόνο τὸ γρόθο τοῦ στὸ ψῆλος τοῦ ὤμου.

Ὁ Νίκος λάγγεψε μὲ τὸ σαγόνι.

«Καὶ ποιὸς θὰ μπεὶ διευθυντὴς κ' ἐκδότης;» ρώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Κανείς», εἶπε ὁ Ταγχιόζερ. «Ὅτε τόπος οὔτε χρένος θὰ γράφεται στὸ ξώφυλλο. Τὸ **Σφυρι** μονάχα μὲ πτυχὰ μεγάλα γράμματα. Διαμαντένια γράμματα σὲ μαῦρο ξώφυλλο.»

«Ἐγὼ λέω πράσινο, νὰ συμβολίζει τὴν ἀναγέννηση», εἶπε ἕνας.

«Κόκκινο, ἐπαναστατικὸ», εἶπε ἄλλος.

«Καλύτερα ἕνα σφυρι μονάχα, ὀχῶς γράμματα»,

εἶπε ὁ σγουμπὸς μὲ τὰ γυαλιά καὶ κοίταξε τὸ Νίκο. Ὁ Νίκος ἔγνεψε μὲ τὸ κεφάλι.

«Κ' οἱ συντρομὲς ποῦ θέρχονται, ἂ δὲ βάλουμε κατατόπι;» ρώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Βάζουμε ἕνα ἄγνωστο ψευδώνυμο, poste restante».

«Ἐγὼ λέω ν' ἀλλάξουμε ὄλοι μας ψευδώνυμα», πρότεινε κάποιος.

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. ΚΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΙΔΑ — «Ὅσοι ζωντανοὶ» δρ. 2 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. 2,25).

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ (Judas Errant) «Ἀγκάθια καὶ τριβόλοι» δρ. 1 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. 1,25).

OSCAR WILDE — «DE PROFUNDIS» μετάφρ. Ἀλεξ. Μαρπουτζόγλου δρ. 2 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. 2,25).

VERNON LEE — «Ἡ Ἀριάδνη στὴ Μίντουκ», δρᾶμα σὲ πέντε πράξεις (μετάφραση Στέφ. Πάργα) δρ. 1 (γιὰ τὸ ἐξωτερ. φρ. 1,25).

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΑ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

“ΑΘΗΝΑΙ,, ΤΟΝΩΝ 16,000 ‘ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ,, ΤΟΝΩΝ 15,000

ΜΕ ΔΙΠΛΟΥΣ ΕΛΙΚΑΣ ΔΙΠΛΑΣ ΜΗΧΑΝΑΣ ΑΠΑΡΑΜΙΔΑ ΕΙΣ ΑΝΤΟΧΗΝ ΚΑΙ ΕΙΣΤΑΘΕΙΑΝ ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ 15 ΜΙΛΙΩΝ

Διαμερίσματα ἐπιβατῶν ἀνετώτατα. — Αἰθουσαι πολυτελεῖς Α' καὶ Β' θέσεως, Καπνιστήρια, ἰδιαιτερι αἰθουσαι Κυριῶν, Μουσικῆς, Ἐστιατορίον. — Νοσοκομεῖον, ἀπολυμαντικὸς κλίβανος, Λουιτρῶνες, Κουρτεῖον, Παντοπωλεῖον, Καφενεῖον, Ζυθοπωλεῖον. — ΔΕΥΤΕΡΑ ΘΕΣΙΣ καινουργῆς μὲ 200 κλίνας. — Θέρμανσις διὰ Καλοριφέρ εἰς τὰ διαμερίσματα τῶν Μεταναστῶν. — Ἰδιαιτεροι τραπεζαρια Μεταναστῶν.

Ἡλεκτρικὸν φῶς, ἀσύρματος τηλέγραφος

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΤΑ 20 ΗΜΕΡΑΣ

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΩ ΚΑΛΑΜΩΝ-ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ

ΤΟΥ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ

“ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ”

ΤΗΝ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1911

ΔΓ' ΕΠΙΒΑΤΑΣ, ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΝ ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ Γενικῷ Πράκτορι τῆς Ἀτμοπλοίας Λεωφόρος Αιγῶς Ν, 5,

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ΥΠΟΠΡΑΚΤΟΡΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΡΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚῃ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ ΟΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΝΘΘΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ